

Jesenice, 7. julija 1972

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Analiza planiranih remontov v I. polletju

Ob zaključku prvega polletja je potrebno napraviti analizo primerjave med planiranimi in izvedenimi remontni proizvodnih naprav. Na osnovi tega bomo lahko razpravljali ali je vzdrževanje doprineslo svoj delež k nemotenemu poteku proizvodnje in koliko je bil plan remontov realen. Vsi pokazatelji do sedaj kažejo, da je bil program remontov, sicer napravljen na osnovi izkušenj iz prejšnjih let, dovolj realen. Kolikor pa so v prvem polletju odstopanja od predvidenega plana, so zato tudi objektivni vzroki. Posamezni remonts so bili odloženi predvsem zaradi potreb proizvodnje. Poglejmo kako so potekali remonts po posameznih delovnih enotah.

TALILNICE

Plavži: Planirani so bili trije večji remonts posameznih naprav, od teh sta bila dva remonta prestavljena sporazumno. Vzroka za prestavitev sta bila pogojena s potrebami proizvodnje, kakor tudi s pomanjkanjem rezervnih delov. En remont pa smo pričeli v drugi polovici junija in bo zaključen v drugi polovici julija. Tudi ta remont je bil prestavljen zaradi prestavitve mlina za ustruške na novo lokacijo. Izven programa pa je bil izveden remont apnenice 2. Remont apnenice je bil predvi-

den v drugem polletju. Programiranih je bilo tudi 23 enodnevnih remontov v prvi in drugi fazi nove aglomeracije, izvedenih pa je bilo dvaindvajset in eden tridnevni.

Jeklarna: Po letnem programu je bilo predvideno, da bomo imeli osem remontov SM peči. V resnici pa je bilo v prvem polletju izvedenih kar 11 remontov SM peči, dvanajsti remont pa se je pričel zadnji dan junija. Planiran in izveden je bil tudi remont BBC električne peči. Izven programa pa je bil izveden remont ASEA električne peči. Programirano je bilo

tudi 16 enodnevnih remontov na ASEA in LECTROMELT električni peči, izvedenih je bilo 22 in eden tridnevni na LECTROMELT električni peči.

Samotarna: V prvem polletju je bilo programiranih devet remontov na posameznih napravah, izveden pa je bil samo eden, ostale pa bomo morali izvesti v drugem polletju.

Livarna: V prvem polletju ni bilo programiranega obnove remonta.

VALJARNE BELA

Bluming valjarne: Skupaj je bilo planiranih šest večjih remontov in toliko je bilo tudi izvedenih. Remont globinske peči ni bil izveden, medtem ko je bil remont potisne peči izveden dvakrat. Opravljen je bil tudi šestdnevni remont Štekla.

Valjarna žice: Planirana sta bila dva večja remonta in 24 enodnevnih, vsi remonts so bili izvedeni po predvidenem programu.

Linija rezanja z oblikovalnimi in čistilnimi stroji: Programiranih je bilo osem večjih remontov in 26 enodnevnih. Vsi remonts so bili izvedeni po predvidenem programu. Pri enodnevnih remontih na liniji rezanja, so vzdrževalci koristili tudi sobote, tako da so bili ti remonts dvodnevni. Za vse te remonts je bil napravljen tedenski program dela. Na oblikovalnih strojih je bilo v prvem polletju opravljenega ve-

(Nadalj. na 2. strani)

(Nadalj. na 2. str.)

V valjarni žice so odkrili spominsko ploščo v NOB padlim sodelavcem

27.174 din odškodnin v I. polletju

Skupno prizadevanje organov samoupravljanja, sindikalne organizacije, uprave podjetja, službe za novatorstvo in racionalizacije, odbora za izume in racionalizacije pri DS in šestih komisij pri svetih delovnih enot, DII in DIATI, je v prvem polletju letošnjega leta dalo spodbudne rezultate in uspehe.

Število, predvsem visoko vrednih in kvalitetnih tehničnih izboljšav, ki izkazujejo velike koristi in prihranke, se je znatno povečalo. Med aktivne in prizadevne novator-

je in racionalizatorje se poleg stalnih, ponavljajočih avtorjev vključujejo tudi mladi tehniki in inženirji. Avtorji se sami ali skupinsko oziroma teamsko loteva-

jo reševati in odstranjevati težje in bolj zamotane ter pereče probleme, ki hrome in zavirajo nemoten potek proizvodnje.

V prvem polletju letošnjega leta so člani našega železarskega kolektiva izvedli in predložili v oceno in nagraditev 35 zelo uspešnih tehničnih izboljšav.

Komisije za novatorstvo in racionalizacije pri svetih DE se trudijo in prizadevajo skupaj z enakim odborom pri DS Železarne, da bi bile vse

tehnične izboljšave kar najbolj tekoče ocenjene in da bi bili prizadevni ter uspešni avtorji spodbudno nagradjeni za dosežene koristi in prihranke.

Na 14. sejah komisij pri svetih delovnih enot talilnic, vzdrževanja, valjarne Bela, energije, valjarni Javornik in predelovalnih obratov, je bilo v I. polletju pozitivno ocenjenih in spodbudno nagradjenih dvajset v zadnjem času v proizvodnjo uvedenih tehničnih

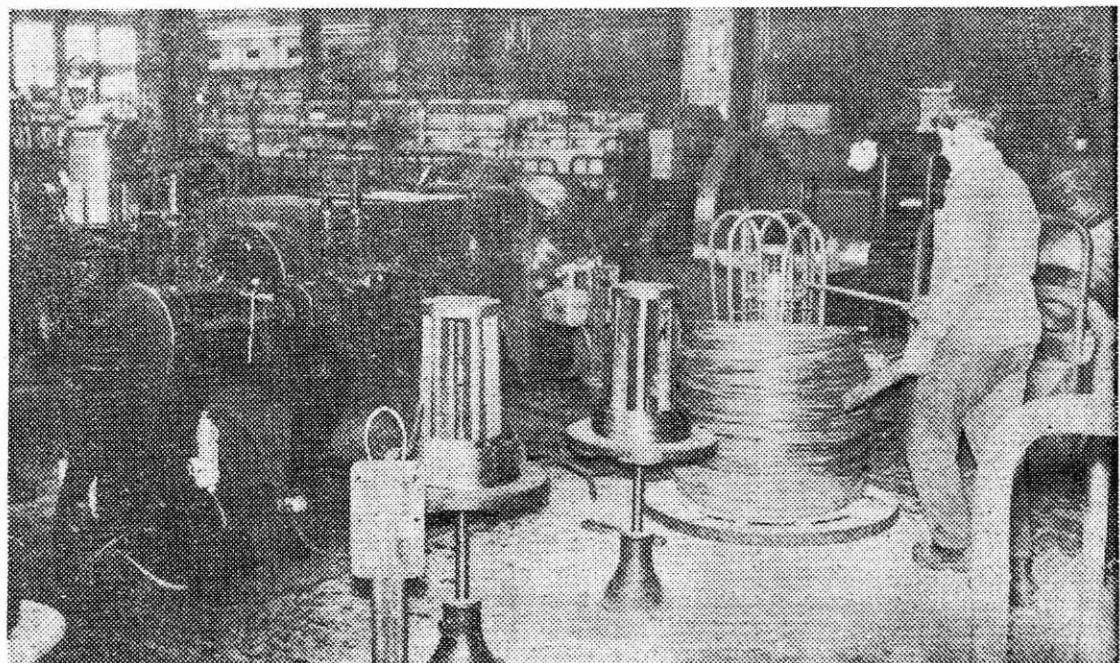
Kl ub težavam in začetku dopustniškega obdobja v juniju doseženi dobri rezultati

Po prvih zbranih podatkih in ocenah smo v Železarni v juniju kljub težavam, ki smo jih imeli v valjarni žice zaradi elektro okvar, s pomanjkanjem vložka v hladni valjarni, ker niso bili pravočasno uvoženi češki trakovi, v elektroodnem oddelku zaradi pomanjkanja uvoženega repromateriala, pomanjkanja delavcev itd., dosegli proti pričakovanju dobre rezultate.

Skupno proizvodnjo smo po prvi oceni dosegli s 127.446 tonami ali 95 %, odprava pa je znašala skupaj s tujo predelavo 28.050 ton ali 104 odstotke.

Mesečni operativni plan so presegli: žebeljarna (111,0 %), prafilarna Javornik (109,8 %), jeklovlek (104,4 %), lahke proge (104,1 %) in žičarna (102,4 %). Planskim obveznostim se je zelo približala martinarna s 99,0 %.

Poudarjamo, da so navedeni podatki prvi zbrani podatki in ocene ter lahko pride v dokončnem izračunu do manjših odstopanj. Popolne in natančne podatke o uresničevanju skupne in blagovne proizvodnje ter odprave za junij in prvo polletje pa bomo objavili v prihodnji številki.

V žičarni so junijski operativni plan dosegli s 102,4 %

Manj fizičnega in več umskega dela

Čeprav je od številnih razvojnih projektov za srednjeročno ali dolgoročno obdobje, sprejetih na nivojih zveze, republike ali železarne, za razvoj proizvodnje jekla in njegove predelave, realizirano relativno malo, je razvojni projekt naše železarne zanesljivo jasen: **ŽELEZARNA POSTAJA IN BO ŠE BOLJ POSTAJALA VSAK DAN BOLJ PREDELOVALNO PODJETJE IN VSAK DAN MANJ JEKLARNA.** Pri tej ugotovitvi nas ne zanimajo toliko posamezni investicijski posegi in investicijski programi, kot dejstvo, da bodo končni rezultati vseh teh prizadevanj izraženi v večji predelavi in finalizaciji lastnega jekla ter višji produktivnosti. Ob tem je povsem jasno, da bodo potrebni določeni investicijski posegi in gradnje novih obratov, ki morajo zagotoviti možnosti take orientacije, ki so jih načelno že sprejeli, medtem ko je izbor optimalne in najbolj sodobne opreme stvar strokovnih služb in strokovnjakov. Nedvomno pa taka proizvodna preorientacija odpira troje vprašanj, ki morajo postati integralni del vseh preorientacijskih prizadevanj. Prvo je naša miselnost preorientacija, saj s tem prehajamo iz več desetletij važnih ton, na višjo kvaliteto in bolj zahtevni asortiman, kar pomeni več splošnega in strokovnega znanja, več natančnosti in tehnološke odgovornosti. Drugo vprašanje je neizogibna zahteva po določenih prekvalifikacijah oziroma dodatnem strokovnem usposabljanju že zaposlenega kadra, ki ga bo zahtevala moderna tehnologija predelave lastnega jekla. In tretje — strokovno načrtovanje kadrov za potrebe bistveno proizvodno preorientirane Železarne.

Po moji presoji so ta vprašanja mnogo bolj občutljiva in delikatna, kot so projekti novih naprav in obratov. Delikatna zato, ker gre pri tem za ljudi, ki so obremenjeni z določeno tradicijo in navadami in katerih rezultati dela so bili več ali manj odvisni od večjega ali manjšega fizičnega prizadevanja oziroma vlaganja svojih fizičnih sposobnosti. Ta miselnost ne-le, da je prisotna med aktivno zaposlenimi v Železarni, temveč se prek njih prenaša tudi na mladi rod, ki se vedno manj navdušeno odloča za poklice, ki jih potrebuje Železarna.

Ob vseh teh pojavih in miselnosti znotraj delovnega kolektiva, pa se določen bav-bav pred železarskimi poklici ustvarja tudi s šolskimi ekskurzijami. Učencem zaključnih razredov osnovnih šol, seveda tudi delno po želji šol zaradi učnega programa, pokažemo naše ključne obrate — plavž, martinarno, elektrojeklarno, valjarne na Beli in kot predstavnike hladne predelave žebličarno in hladno — valjarno, žičarno. Pri tem pa, poleg tega kar učenci že sami vidijo oziroma občutijo — predvsem vročino — običajno še spremljevalci poudarjajo težavnost dela in nevarnosti ter omenjajo celo to, da po nekajletnem delu npr. delavec v žebličarni postopoma ogluši. Medtem, ko pa poklicev, ki so za Železarno primarno zanimivi ne vidi ali samo ob robu.

Ce k vsemu temu dodamo še paradokse, ki so prisotni v našem družbenem razvoju, ko smo zelo izmaličili načelo nagrajevanja po delu, ko nismo uspeli ustvariti takšnega družbenoekonomskega sistema, da bi ljudem prišlo v zavest, da se s plačla bolje in več delati, potem ni nič čuden tak odnos do fizičnega dela. Razen tega pa je še vedno prisoten drug paradoks, ko je mogoče bolje in lažje živeti s špekulacijami in nepoštenostjo, kot s trdim in poštenim delom. Vse to namreč spremlja mladega človeka, ko se odloča za svoj poklic in vsi opisani pojavi imajo nedvomno določen vpliv na dokončno odločitev, poleg seveda drugih elementov.

S tem sem načel zadnje od treh vprašanj — načrtovanja strokovnih kadrov za potrebe Železarne. Namreč dokler bo vse to prisotno v naši družbeni praksi, poleg zaposlovanja v tujini in gradnje novih proizvodnih kapacitet, ne glede na razpoložljivo delovno silo oziroma kadrovske rezerve, tako dolgo bo realno planiranje nemogoče, oziroma bolj formalizem. Železarna je namreč v zadnjih dveh letih ogromno truda in sredstev vložila za pridobivanje naraščajočih poklicne, tehnične, višje in visoke šole za svoje potrebe. Rezultati tega so bili minimalni, razen tega pa je precej za Železarno usposobljenega kadra odšlo drugam, ravno zaradi takih razmer, ki so prisotne v našem družbenoekonomskem sistemu.

Predlogov in ukrepov za rešitev takega stanja je bilo izrečenih že mnogo, vendar je njihova rešitev odvisna od dejavnikov izven delovnega kolektiva, tistih, ki razporejajo odvisnost poslovnih rezultatov, ali od resničnih delovnih rezultatov in sposobnosti, ali od špekulacij in nepoštenosti. Namreč poleg drugega to vpliva na kadrovsko politiko, kadrovanje in načrtovanje kadrov.

Pri nas v Železarni pa bi se morali bolj poglobljeno lotiti vprašanja politike poklicne orientacije mladega rodu glede na uvodoma omenjeno proizvodno preorientacijo, spreminjanja naše miselnosti iz ton na kakovost in vprašanja permanentnega splošnega in strokovnega usposabljanja že zaposlenih članov delovnega kolektiva. Dejstvo je, da postajamo predelovalci svojega jekla in da predelava predstavlja danes že polovico naše dejavnosti, iz dneva v dan pa bo tega več in temu bo potrebno prirediti bodočo poklicno orientacijo in poklicno propagando. Čez tri, štiri leta bo naš hladno valjavec ali vzdrževalec povsem drugo kar je danes. Od njega bo proizvodna tehnologija zahtevala mnogo manj fizičnega napora in veliko več tehnično strokovnega znanja oziroma umskega dela. Vzporedno s tem pa bo potrebna tudi sprememba in dopolnitev izobraževalnega sistema na poklicni in tehniški šoli na našem železarskem izobraževalnem centru, sistema, ki bo usposabljal strokovne kadre za jutrišnje Železarno. Dejstvo je, da učenci, ki letos stopajo v uk za hladnega valjavca, bodo v večini valjavci v novi hladni valjarni. Isto velja za ključavničarje, električarje in druge vzdrževalne poklice, ki bodo morali svoje delo opravljati na modernih predelovalnih strojih.

Kar zadeva vprašanje naše miselnosti, pa bo potrebno več zavzetega dela vseh subjektivnih dejavnikov v Železarni. Z dviganjem zavesti, zaupanjem in optimizmom v naš lepši jutrišnji dan, se bo spreminjala tudi naša miselnost, zavzetost in hojenje po splošnem in strokovnem usposabljanju.

27.174 din odškodnin

(Nadaljevanje s 1. str.)

nih izboljšav. Prizadevnim avtorjem je bilo priznanih in izplačanih 18.214,00 din odškodnin.

Enako kot komisije za novatorstvo in racionalizacije pri svetih DE, se je moral tudi odbor pri DS skupaj z računovodskimi in knjigovodskimi službami veliko ukvarjati z ugotavljanjem prihrankov in koristi. Odbor za izume pri DS Železarne je na dveh sejah avtorjem petih kakovostnih izboljševalnih predlogov priznal in izplačal 8.960,00 din.

Za dosežke, koristi in prihranke je bilo prizadevnim in uspešnim avtorjem v prvem polletju letošnjega leta priznanih in izplačanih 27.174,00 din kar je vsekakor lepo in veliko priznanje avtorjem, hkrati pa dokaz razgibane aktivnosti.

Vsekakor pa bi bilo zelo koristno in potrebno, da bi se fi delovnih enot skupaj z obratovodji in vzdrževalnimi ter proizvodnimi asistenti nakazali in razpisali še več kritičnih problemov, ki hromijo in zavirajo nemoteno in ceneno obratovanje na posameznih delovnih mestih. Novatorjem in iznajditeljem bo to velika spodbuda, da se individualno ali teamsko lotijo nalog.

Komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetih DE na žalost mnogokrat niso v stanju dokončno oceniti posameznih izboljšav in spodbudno nagraditi prizadevne in uspešne avtorje, zato odstopajo take predloge pristojnemu odboru DS. Le-ta pa zaradi pomanjkanja dokazov in evidence težko določi koristi in prihranke, ki izvirajo iz izboljševalnega predloga, zato se objektivna ocena in z njo tudi spodbudna odškodnina zakasni. To povzroča negotovanje pri avtorjih.

Na prvi prihodnji seji odbora za izume in racionalizacije pri DS Železarne bodo člani odbora na osnovi ocen, priporočil in mnenj pristojnih in odgovornih izvedencev in strokovnjakov skušali objektivno in dokončno oceniti pet večvrednih izboljševalnih predlogov, za katere so potrebni točnejši izračuni knjigovodskih, računovodskih in ekonomskih služb.

Služba za novatorstvo in racionalizacije bo skupaj s pravno službo sestavila patentne pogodbe z Zvonetom Laburom in Anonom Koblerjem. Dokončno pa bodo ocenjeni tudi predlogi št. 2009, 2010 od inž. Janeza Faletiča in tovarišev, predlog št. 1985 od avtorjev dipl. inž. Jakoba Šranca in inž. Viktorja Rakovca, št. 2021 od Rudija Robiča in Alojza Smoleja, št. 2030 od avtorja Antona Grošlja in tovarišev, ki izkazuje večje prihranke in koristi in jih komisija pri svetih DE niso mogle dokončno oceniti in spodbudno nagraditi.

Analiza planiranja remontov v prvem polletju

(Nadaljevanje s 1. strani)
liko dela. Vsi trije stroji so bili obnovljeni in istočasno prestavljeni na novo lokacijo. V prvem polletju nismo imeli programiranih enodnevnih remontov na čistilnih strojih, čeprav so jih redno izvajali, v drugem polletju bomo to vnesli v mesečne operativne programe.

Jeklovlek: Programiranih je bilo 20 remontov, odloženih je bilo kar pet, remont brusilnega stroja BSA pa bo zaključen v prvi polovici julija. Odloženi remontu so bili predvsem zaradi potrebe proizvodnje. Izvedeni niso bili remonti klopi 10 t, Medart 2 x 2 in ti na Multimatih 1 in 2, Vlečlinija BLAW KONX, vse te remonte bo potrebno izvesti v drugem polletju.

VALJARNA JAVORNIK

Valjarna 2400: Programiran je bil generalni remont kompletnih strojnih naprav valjarne in adjustaže z vsemi pečmi in 25 enodnevnih remontov. Vsi remontu tako

generalni, kakor tudi enodnevni so bili po programu izvedeni. Prestavljen je bil samo remont žarilne peči EBNER, zaradi nepripravljenosti opeke.

Valjarna 1300: Od devetih programiranih remontov je bilo izvedenih sedem, odložen je bil remont CUSTODIS in ASEJA peči. Opravljen je bil tudi remont valjčnega ogrodja za hladno valjanje, na zahtevo raziskovalnega oddelka.

PREDELOVALNI OBRATI

Hladna valjarna — žičarna: Programiranih je bilo 16 remontov, izvedenih pa kar 19. V prvem polletju je bil izveden remont na VAUGHN žičarskih strojih, čeprav so bili programirani v drugem polletju. Opravljen je bil tudi remont vodikarne in stroja za navijanje odpadkov. Odložen pa je bil remont Siemens valjčnega stroja, zaradi pomanjkanja rezervnih delov iz uvoza, in žičarskih strojev KRATOS

Žebličarna: Programirano je bilo, da bo mesečno en žebličarski stroj v remontu. Zaradi pomanjkanja vzdrževalcev, pa nismo uspeli izvesti mesečno enega remonta. Na remontih v žebličarni delajo predvsem s pogodbenim delom. V prvem polletju je bil izveden remont na štirih strojih, dva remonta pa sta bila odložena.

Energija in transport: V prvem polletju so bili programirani in izvedeni remontu na parnih kotlih št. 1, 2 in 4 na Jesenicah, parnih kotlih št. 101 in 102 na Javorniku, kiskarni in tirnem dvigalu Amerikanka.

Ob zaključku še nekaj besed o remontih žerjavov v prvem polletju. V tem času je bilo izvedenih kar 27 večjih remontov na žerjavih v proizvodnih obratih. Odloženih remontov pa je bilo skupaj 13, in sicer: remont 8 Mp žerjav — hala pražilne peči, 8 Mp polip žerjav — staro železo, 5 Mp žerjav Metalna — staro železo, 6 Lama žerja-

vov v HVŽ, 4 Mp žerjav valjarne žice Bela, 8 Mp žerjav isti valjarni, ki ga sedaj uporablja jeklarna in strip žerjav valjarne Bela. Vsi ti remontu so bili preloženi predvsem zaradi potreb proizvodnje, delno pa tudi zaradi pomanjkanja rezervnih delov, kakor tudi pomanjkanja ključavničarjev v žerjavnem oddelku. Za vse ostale remonte namreč lahko dobimo pomoč zunanjih izvajalcev, medtem ko morajo remonte strojnih delov žerjavov izvesti v glavnem sami ključavničarji žerjavnega oddelka. Maloštevilna posada — žerjavnega oddelka, mora poleg planiranih remontov, odstranjevati še dnevno nastale okvare na žerjavih, katerih pa v Železarni ni tako malo.

Iz navedene analize in podatkov je razvidno, da so vzdrževalci v Železarni do prinesli velik delež k doseženi proizvodnji.

Stane Torkar
referent za remonte

Prakticizem zamenjati z znanstvenimi metodami

Kaj je pokazala izmenjava izkušenj o planiranju kadrov članic Združenja jugoslovanskih železarn

V 36. številki ČELIKA — glasilo Združenja jugoslovanskih železarn, je pod gornjim naslovom Safet REDŽEPAGIĆ objavil zapis o tem posvetu, ki ga v prevodu zaradi zanimivosti v celoti objavljamo.

Odbor za kadre pri Združenju jugoslovanskih železarn (ZJŽ), je bil organizator zanimivega posvetovanja o načrtovanju kadrov, ki je bilo 24. in 25. februarja letos v rudarsko-metalurškem kombinatu Zenica.

Na posvetovanju, na katerem so v delu sodelovali skoraj vsi predstavniki vseh članic ZJŽ in podjetij Famos in Unis ter gospodarske zbornice iz Sarajeva, so govorili o izkušnjah delovnih organizacij pri planiranju kadrov.

Splošni vtis je, da so izkušnje zelo raznolične in da predvsem prevladuje praksa, ki se (z določenimi izjemami) lahko označi kot dovolj nenačrtna in brez prisotnosti znanstvenih metod. V večini delovnih organizacij se kadri ne načrtujejo za daljše obdobje, načrti pa vsebujejo samo osnovne podatke o številu delavcev.

Kot posebne težave se kažejo v:

- neformuliranih načrtih razvoja delovnih organizacij, kar se predvsem nanaša na integriranje,

- nepreciziranost v delovnih organizacijah, kdo naj opravlja delo v pogledu razvoja kadrov,

- neizdelani in sploh odsotni metodologiji in navodilih za planiranje kadrov,

- pomanjkanje ustreznih organizacijskih enot za ukvarjanje s posli planiranja kadrov.

Na posvetu se je izkazalo, da na planiranju kadrov največ dela rudarsko-metalurški kombinat Zenica. V tej delovni organizaciji so najprej pričeli na izdelavi metodologije planiranja kadrov. S tem so poskušali rešiti

vprašanje pristopa in dela na definiranju aktivnosti, ki se morajo narediti pred in v teku dela na izdelavi plana kadrov.

Poudariti je potrebno zanimivost, da imajo v zeniškem kombinatu predvideno predhodno sistematično analizo raznih pojavov. To se obdeluje s šestnajstimi analizami, za katere so v metodologiji odrejeni elementi, ki se postavljajo pod lečo opazovanja.

Mišljene so naslednje analize:

- analiza delovnih mest, ki so odobrena z aktom o sistematizaciji,

- analiza obstoječega stanja kadrov,

- analiza fluktuacije kadrov,

- analiza poškodb na delu in izven dela,

- analiza bolezenske odsotnosti,

- analiza korištenja delovnega časa,

- analiza o stanju delovnih invalidov,

- analiza (eventuelnega) viška delavcev,

- analiza vodstvenega kadra,

- analiza nivoja izobraženosti in strokovne usposobljenosti delavcev,

- analiza stanovanjske problematike,

- analiza zaposlenih po spolu in starosti,

- analiza delavcev, ki se vozijo,

- analiza prehrane delavcev,

- analiza počitka in rekreacije delavcev,

- analiza dosedanjih virov kadrov.

Pri tem moramo poudariti, da imajo v rudarsko-meta-

lurškem kombinatu Zenica že izdelan načrt kadrov do leta 1980 in da je v teku izdelava načrta izobraževanja in zagotavljanja potrebnega kadra.

Zaključki za nadaljnje delo

Vsi udeleženci posvetovanja so poudarili, da je bila izmenjava izkušenj o planiranju kadrov zelo koristna in so sklenili, da se v okviru Združenja jugoslovanskih železarn nadaljuje s takimi oblikami dela.

Zeniško posvetovanje je pokazalo, da je planiranje kadrov zelo razčlenjeno in odgovorno delo in da mu mora vsaka delovna organizacija posvetiti maksimalno pozornost.

Zaradi izredne važnosti profiliranja delovnih mest je predlagano odboru za kadre pri ZJŽ, da to vprašanje kar najbolj celovito prouči in definira.

- Z ozirom, da ne obstoji ustrezna nomenklatura poklicev, je ocenjeno kot zelo nujno, da se prouči način in oblike za izdelavo nomenklature poklicev (v okviru ZJŽ), ki bi ustrezala današnjim in bodočim potrebam delovnih organizacij, članic Združenja.

- Razprava na posvetovanju je opozorila na nujnost izmenjave izkušenj o izobraževanju delavcev in je bilo sklenjeno, da se to vprašanje takoj prouči in organizira novo posvetovanje do konca prvega polletja 1972.

- Ravno tako je sklenjeno, da se v okviru Združenja prouči možnost izdelave skupne metodologije za načrtovanje kadrov in načrtnega usmerjanja izobraževanja delavcev.

- Na posvetu je ugotovljena nujnost rednega ali občasnega sestajanja kadrovikov z večjih delovnih organizacij tako na nivoju republike, kakor v širšem obsegu, to je na nivoju Jugoslavije. V tem smislu je predlagano, da se v okviru zvezne gospodarske zbornice formira kolegij, ki bi ga sestavljali vodje kadrovskih služb večjih delovnih organizacij in vrhunski znanstveni delavci, ki se ukvarjajo s to problematiko.

Dejstvo, da so skoraj vse članice Združenja v obdobju rekonstrukcije, modernizacije in razširjanja svojih kapacitet, jasno kaže na resnost vprašanja pravočasnega pripravljanja in usposabljanja kadrov za nove naprave oziroma obrate. Ravno iz teh razlogov je bilo sklenjeno, da bo v maju letos v Skopju posvetovanje o načrtovanju, pripravi in usposabljanju kadrov za upravljanje z novimi napravami in stroji (na kadrovski službi Železarne smo izvedeli, da je bilo to posvetovanje 15. in 16. junija — pr. ur.).

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

DEŽURNA SLUŽBA

	Telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 8. julija:		
inž. Martin ŠKETA, TPD	240	81238
NEDELJA, 9. julija:		
inž. Jože STARC, elektro energija	234	81720
PONEDELJEK, 10. julija:		
inž. Božidar BARTELJ, valjarna 2400	638	81453
TOREK, 11. julija:		
inž. Karel RAVNIK, elektro jeklarna	433	81411
SREDA, 12. julija:		
inž. Sašo KAVČIČ, hladna valjarna	524	81826
ČETRTEK, 13. julija:		
Zvonimir LABURA, žebeljarna	738	749
PETEK, 14. julija:		
inž. Janez KOMEL, žičarna	524	81583

Dežurna služba traje od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

PERSONALNE VESTI

V mesecu juniju je bilo sprejetih 95 delavcev, 81 delavcem pa je prenehalo delovno razmerje.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: Mirko BENEDIČIĆ, 1911, strojne delavnice — 38 let v ZJ, Jože BETON 1904, kadrovske delavnice — 35 let v ZJ, Ida ČIMŽAR, 1920, valjarna žice — 25 let v ZJ, Franc DOBNIKAR, 1911, strojne delavnice — 32 let in pol v ZJ, Jože ERLAH, 1918, lahka proga — 35 let v ZJ, Vinko LAVRIČ, 1915, valjarna profilov — 27 let v ZJ, Alojz PERJEVIĆ, 1912, strojne delavnice — 32 let in pol v ZJ in Janez POTOČNIK, 1911, strojno vzdrževanje — 25 let v ZJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI: Anton ČUDEN, 1919, žičarna — 26 let v ZJ in Peter KLAJŽAR, 1917, elektrodni oddelek — 23 let v ZJ.

Vsem upokojenim delavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI SO: Alojz RAUH, 1915, transport — 32 let v ZJ in Janez VOVK, 1930, valjarna Bela — 13 let v ZJ.

Svojcem naše iskreno sožalje!

NA ODSLUŽENJE VOJAŠKEGA ROKA SO ODSLI: Čerim Agovič, 1950, plavž, Džule Agovič, 1950, valjarna žice, Vahid Čejahić, 1953, plavž, Adam Krnjagić, 1953, jeklovlek, Jože Medved, 1953, strugarna valjev, Sejjulah Salihović, 1953, valjarna profilov, Jože Suštar, 1951, pož. varn. služba, Slavko Tomašević, 1953, stroj. delavnice in Slavko Zorko, 1953, lahka proga.

IZKLJUČENI SO BILI: Mijalčo Angelov, 1953, hladna valjarna, Miha Colnar, 1953, hladna valjarna, Anton Čimžar, 1946, valjarna 2400, Fehret Čehić, 1950, elektrodni oddelek, Stevo Dabić, 1954, valjarna 2400, Nedeljko Damjanović, 1954, valjarna profilov, Živorad Dimitrov, 1952, plavž, Sazdo Dimovski, 1949, šamotarna, Branislav Džordžević, 1953, jeklovlek, Asim Gani-begović, 1954, profilarna, Mimitar Gorgiev, 1949, strojne delavnice, Blage Gošev, 1951, valjarna profilov, Dževat Hadži-osmanović, 1950, martinarna, Mustafa Hamustafić, 1950, valjarna profilov, Ibrahim Havić, 1951, transport, Krsto Isajov, 1943, martinarna, Blaže Jakimov, 1951, valjarna Bela, Pavo Jazvić, 1946, martinarna, Peter Kemperle, 1950, elektrodni oddelek, Mehmedalija Kovač, 1946, plavž, Zijad Kučuković, 1953, žičarna, Peter Ličen, 1941, strojne delavnice, Stojil Milev, 1949, plavž, Vasil Mitrev, 1949, martinarna, Naim Mračkić, 1954, plavž, Zihnijski Mračkić, 1954, valjarna profilov, Rajko Muždeka, 1949, elektro peč, Zarko Muždeka, 1954, martinarna, Martin Podlipnik, 1945, valjarna 2400, Omer Ražić, 1947, valjarna profilov, Dobro Ristovski, 1953, jeklovlek, Rajib Rizvanović, 1950, plavž, Franc Sajovic, 1943, strojno vzdrževanje, Janez Sedlar, 1939, lahka proga, Ljuben Simionovski, 1946, plavž, Avdo Softić, 1951, martinarna, Mladen Spasevski, 1951, valjarna profilov, Stanislav Srčić, 1947, hladna valjarna, Boris Stamenkovski, 1944, šamotarna, Mute Stojkovski, 1951, šamotarna, Fehim Sarić, 1942, martinarna, Janez Šranc, 1944, plavž, Krsto Tasev, 1949, valjarna profilov, Ivo Urana, 1952, strojno vzdrževanje, Esad Vehabović, 1954, valjarna profilov, Angel Velov, 1947, elektro jeklarna, Marija Žagar, 1924, elektrodni oddelek.

DIPLOMIRALI SO:

Lado ZAVELJČINA na I. stopnji metalurgije, Vladimir OBLAK na II. stopnji strojne fakultete, Klemen HRIBAR na II. stopnji metalurgije. Vsem iskrene čestitke.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Bodoči ključavničar pri praktičnem delu

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Aktiv ZM v delovni organizaciji

Kakšne so razmere v aktivih ZMS v delovnih organizacijah

Takoj kaže poudariti, da se je stanje v zadnjem času že izboljšalo. Aktivnost organizacij ZMS in še posebej po 3. seji republiške konference ZMS je že dala prve rezultate. Še vedno pa imamo tri vrste delovnih kolektivov.

V nekaterih delovnih organizacijah aktivov ZM sploh še ni. Negativne posledice takega stanja so velike. Zmanjšana je moč občinskih organizacij ZM, osiromašeno je politično in samoupravno življenje v sami delovni organizaciji, največ škoda pa ima sama mladina v takšni delovni organizaciji. Mladina, ki se tako hote ali ne hote odreka možnosti, da bi združena v svoji organizaciji vplivala na spreminjanje razmer, razreševanje svojih problemov, problemov delovne organizacije in problemov družbe nasploh.

V drugo skupino sodijo delovne organizacije, v katerih aktivni samo formalno obstajajo. Formalno zato, ker sicer »na papirju« aktiv obstoja, največkrat ima celo vodstvo, dela pa bolj malo ali pa sploh ne. V kolektivu ga nihče ne občuti, še celo mladina ne. Razmere v takšnih organizacijah niso bistveno drugačne od tistih, kjer aktivov sploh ni.

Se vedno največjo skupino predstavljajo aktivni z bolj ali manj pestro dejavnostjo. Vendar je pri njihovem delu moč zaslediti bistveno pomanjkljivost, ki postavlja vprašanje pod aktiv ZM kot družbeno-politično organizacijo. Gre namreč zato, da je dejavnost teh aktivov močno enostranska, usmerjena skoraj izključno v delo na področjih športa, kulture, rekreacije in zabave. Tudi to delo je zelo pomembno in koristno, če je seveda kvalitetno in odraz konkretnih interesov mladine. Toda delati samo to je za ZM premalo.

Iz dneva v dan pa se večja število aktivov, ki se vse bolj približujejo dejavnosti, nujni v vseh delovnih organizacijah. To pomeni, da se aktivni ukvarjajo predvsem z vprašanji samoupravljanja, kadrovske politike, skratka z vsemi življenjskimi vprašanji, ki izhajajo iz procesa ustvarjanja in delitve novoustvarjene vrednosti.

Kakšna vsebina dela?

Naloge pri spreminjanju prej opisanega stanja so nedvoumne. To stanje moramo preseči. Vendar moramo biti pri naših prizadevanjih pozorni, da ne bomo krepili ZM le v organizacijskem smislu. Potrebna je predvsem učinkovita vsebinska preobrazba. To nam potrjujejo tudi čvrste organizacije ZM v delovnih organizacijah, katerih konkretna dejavnost pa je prav zaradi nejasne vsebine marsikdaj sila vprašljiva, v končni obliki pa se skoraj vedno pokaže tudi v organizacijski knizi. To je posledica tega, da delo takšne organizacije ne zadovoljuje dovolj kvalitetno interesov mladih, ne uresničuje motivov in ni dovolj učinkovito, ter je kot tako v končni posledici tudi nesmiselno.

Če hočemo torej delati drugače, kakovostneje in bolj uspešno, moramo pri oblikovanju naše dejavnosti v slehernem trenutku skrbeti za to, da naše delo kvalitetno zadovoljuje, uresničuje motive in da je racionalno, učinkovito in tako smiselno. Za takšno delo pa moramo seveda poznati interese in motive ter poti, ki vodijo naše delo k racionalnim in smiselnim zaključkom. Pogoji za to je poznavanje mladih ljudi v kolektivu, njih značilnosti, interese, motive, pripravljenost in usposobljenost za delo.

Usposobljenost — pogoj za politično delo

Zato, da bomo delali v reorganizirani sodobni ZM, ki zahteva našo večjo odgovornost, vztrajnost, bojevitost in radikalnost, moramo posebno pozornost posvečati vprašanju znanja in usposobljenosti za težko in odgovorno delo v sodobnih pogojih. Mladi ljudje sploh (člani vodstev organizacij ZM pa še posebej) se moramo nenehno usposabljanje.

Oblike usposabljanja so raznovrstne. Razgovori, sestanki, predavanja, seminarji, politične šole, šole za mlade samoupravljalce, klubi, debatni krožki, marksistični krožki, klubi OZN, javne tribune in mnoge druge. Ni pa pomembnejša oblika. Pomembnejše je, da te oblike imamo, da so vsebinsko in kvalitetno pripravljene in da se jih udeležuje kar najširši krog mladih ljudi. Pozabiti pa ne smemo tudi na individualno usposabljanje. Na samouposabljanje vsakega posameznika. To usposabljanje, imenovano družbeno ekonomsko izobraževanje, je izredno pomembno in ena osnovnih nalog Zveze mladine. Brez tovrstnega znanja ni mogoče politično delo, ni mogoče biti samoupravljalet.

Objektivni pogoj in opravičilo za nedelavnost

Pri razgovorih o delu ZM v delovnih organizacijah pogosto naletimo tudi na ugotovitve, da objektivni pogoj (izmensko delo, »vozači« na delo, pomanjkanje prostorov, itd.) praktično onemogočajo politično in samoupravno dejavnost v delovnih organizacijah. Seveda ni nobenega dvoma o tem, da so takšni pogoji za delo res težki. Vendar ta ugotovitev ne more biti opravičilo za to, da samoupravne in politične dejavnosti (razen sestankov DS med delovnim časom) skorajda ni. To bi pomenilo, odpovedati se tej za nas nujni dejavnosti. Posledice pa so znane. In kaj storiti? Objektivne pogoje moramo upoštevati, ko realno načrtujemo svoje delo. Ne glede na njihovo težo pa moramo najti možnost za politične in samoupravne dogovore, seveda takrat, ko so ti potrebni. To pomeni takrat, ko gre za vprašanja, ki zadevajo interese vseh ali dela zaposlenih.

(Se nadaljuje)

Cankarjev mladinski bataljon

Cankarjev mladinski bataljon z Jesenic je odšel 2. julija po »poteh osvoboditve 72« najprej k Završnici, kjer so ob spominskem obeležju sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanoviča razvili svoj prapor. Na poti po partizanskih poteh so se udeležili spominske svečanosti v Mostah, odkritja spominske plošče na železniški postaji Žirovnica ter obšli spominska obeležja na Dobravi, Poljanah, Mežakliji in še drugod. V torek 4. julija so se udeležili proslave v Zadobrovi.

Cankarjev mladinski bataljon so na pohodu vodili bivši borci. Komandant bataljona je bil Božo Pančur, komisar pa Franc Konobel-Slovenko.

Priznanja najboljšim učencem in razredom

Slovesnosti ob podelitvi nagrad in priznanj, ki je bila prejšnji petek v zgornjih prostorih Kazine, so se poleg nagrajenih učencev in dijakov udeležili številni predstavniki šol ter družbenopolitičnih organizacij. Denarno nagrado za najboljši razred srednjih šol, ki jo je prejel IV. c razred jeseniške gimnazije je prevzel dijak Blaž Resman za najboljši 8. razred osnovnih šol pa Bogdan Bricelj iz osnovne šole Tone Čufar. Mentorjem — razrednikom prof. Ani Primožič in predmetnemu učitelju Jaku Klinarju so podelili posebna pismena priznanja, 26 dijakom in učencem pa knjižne nagrade. Nagrade in priznanja sta podelila Venceslav Lapajna, predsednik in Zlato Vogrič, sekretar občinske konference ZMS Jesenice.

Uspeh mladih tehnikov

Od 25. junija do 2. julija tega leta je bila organizirana osma Smotra delatnosti. Narodne tehnike Jugoslavije v Novem Sadu, kot veliki finale proslave 25-letnice naše tehnične organizacije. Pokrovitelj je bil predsednik SFRJ tovariš Tito.

Namen te manifestacije je bil, na enem mestu in ob istem času, prikazati širši javnosti vso vsebino, obliko in rezultate dela osnovnih organizacij ter njihove povezave z vsemi družbenimi dejavniki predvsem pa s proizvodnimi organizacijami, ki so povezane z znanstveno-tehnično kulturo.

V Novem Sadu so bili prvič skupaj najboljši predstavniki jugoslovanskih klubov mlajših tehnikov in mladinskih tehničnih klubov pod geslom »Znanost mladini«. Pokazali naj bi nova znanja in nove spretnosti, pridobljene v vsakodnevnem delu. Ta tekmovanja so pokazala bogastvo znanstveno tehničnega dela in nove ideje v gradnji konstrukcijskih modelov, maket, aparatov in vsega tega kar je potrebno pri vsakodnevni opravih.

Priključili so se nam še prijatelji in prijateljice iz drugih držav: Sovjetske zveze, Bolgarije, Romunije, Mongolije, Madžarske in Čehoslovaške, kar je dalo temu tekmovanju še večji pomen in poseben mednarodni značaj. V tej organizaciji je sodelovalo okoli 2000 aktivnih članov ter prek 500 mentorjev in profesorjev.

Tega nastopa smo se udeležili tudi trije člani tehnične krožka šole Prežihov Voranc z Jesenic in sicer Branko Kokošinek, Milan Hribar in Miran Oštir pod vodstvom pedagoga Toma Surjana. Bili smo predstavniki Slovenije v panogi gradbeništva. Tekmovanje je bilo sestavljeno iz splošnega tehničnega testa in praktičnega dela iz gradbeništva. Odrezali smo se kar solidno. Izmed sedmih ekip smo zasedli drugo mesto, med posamezniki pa Kokošinek deveto mesto, Hribar sedmo in Oštir tretje mesto za kar je dobil bronasto kolajno. Celotna ekipa se prav pristočno zahvaljuje občinskemu odboru Ljudske tehnike z Jesenic, ker nam je s finančno podporo olepšal bivanje v Novem Sadu. Tekmovalci se zahvalujemo tudi tovarišu Surjanu za uspešno pripravo naše ekipe za tekmovanje in vodenje ekipe.

Milan Oštir

**Dopisujte
v
Železarja**

Samoupravni organi v preteklem tednu

6. seja odbora za izume in racionalizacije

Predsednik odbora za izume in racionalizacije dipl. inž. Franc Gasser je sklical 6. seja odbora v ponedeljek, 3. julija 1972 in predlagal odboru, da obravnava pregled sklepov, nove predloge in da rešuje tekoče zadeve.

V zvezi s pregledom sklepov so sklenili, da se avtorju predloga 1996 »Predelava udarnega granulatorja« izplača 50 % odškodnine po enem letu uspešnega delovanja tega granulatorja, naročili so referatu, da razmišlja o tem, kako naj bi odbor v bodoče reševal sporne probleme glede odškodnine avtorju, ki naj bi mu pripadla za idejo posameznega predloga. Sklenili so, da naj referat pregleda kateri člani komisij za racionalizacije in novatorstvo pri svetih delovnih enot niso dovolj aktivni, da bi se na podlagi tega predložile svetom delovnih enot zamenjave. Sklenili so tudi, da bodo na naslednji seji delavskega sveta Železarne predlagali, da naj se poveča maksimalna odškodnina, ki jo lahko v okviru svojih pristojnosti odobri komisija pri svetu delovne enote s sedanjih 1000 na 1500 dinarjev. Strinjali so

se z osnutkom pogodbe z avtorjema patentov »Labura« in »Koblar«.

V nadaljevanju seje so obravnavali tele predloge:

— Predlog 1985 »Čiščenje rekuperatorjev globinskih peči med obratovanjem« in avtorjema priznali odškodnino 5110 din s tem, da se od tega odšteje 2000 din akontacije, ki sta jo avtorja že sprejela. Za odmero odškodnine so avtorjema priznali le prihranek na letnih stroških remonta, prihranek na mazutu pa niso mogli priznati, ker so menili, da na ta prihranek vpliva tudi več drugih faktorjev.

— Predlog 2009 »Rekonstrukcija spodnjega dela stolpa kleščnih žerjavov« in odobrili odškodnino 1172 dinarjev.

— Predlog 2021 »Odprava zastojev na hidravliki bluminga« in odobrili odškodnino 4106 din.

— Predlog 2030 »Rekonstrukcija krožnih vodil proge 270 v valjarni žice« in avtorjem priznali odškodnino 5420 dinarjev.

— Obravnavali so tudi ugovor na odškodnino po predlogu 2010 »Rekonstrukcija polipnega žerjava Sava« in se strinjali s predlogom odgovora, ki ga je pripravil predsednik odbora v zvezi s priznanjem prihranka in izbire faktorja. Naročili so referatu, da avtorjem odgovori v tem smislu.

Nato so sklenili, da šest predlogov, katere so avtorji obnovili po petih letih ne bodo obravnavali, ker za železarno ne prinašajo dodatnih koristi in jih zaradi tega ne morejo obravnavati po dopolnjenem pravilniku o izumih, tehniških izboljšavah in koristnih predlogih. Referatu

in drugim strokovnim ter pristojnim službam sektorja za ekonomiko ter organizacijo so naročili, da proučijo in predložijo, kaj naj bi se pri obravnavi raznih predlogov lahko upoštevalo kot službo no dolžnost, kaj pa za koristen predlog oziroma tehnično izboljšavo.

Obvestilo obratne ambulante

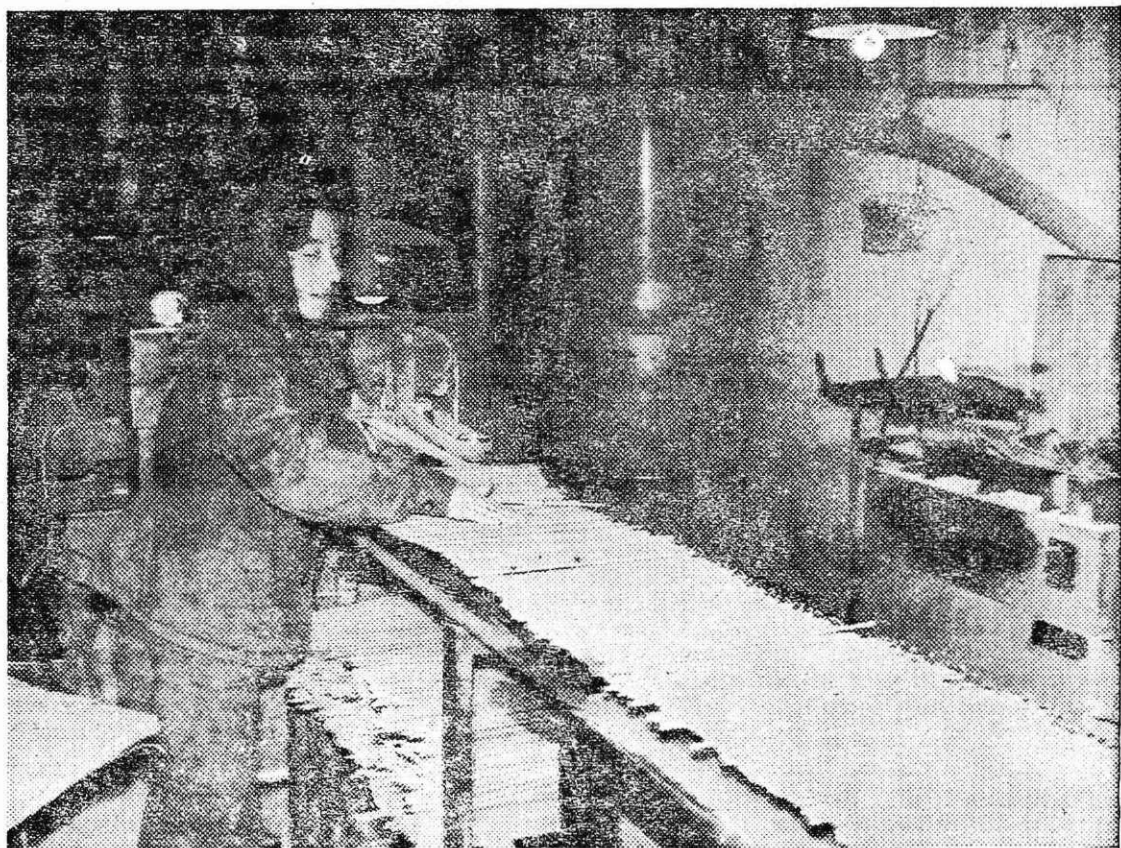
Predstojnik obratne ambulante obvešča, da bo do nadaljnjega v obratni ambulanti ordinacijski čas naslednji:

dr. Stanka NOVAK — vsak dan razen sobote od 6.30 do 13. ure,

dr. Jože JENSTERLE — vsak dan razen sobote od 7.30 do 14. ure,

dr. Jernej MARKEŽ — vsak dan razen sobote od 14. do 19.30 ure.

V sobotah dela dežurna ambulanta od 6.30 do 13. ure.

Sodelavka v elektroodnem obratu pri kontroli elektrod.

Na osnovi člena 10 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice dajemo naslednjo

O B J A V O

za prosto delovno mesto

6308 U-4 programer vzdrževanja — 1 oseba

Pogoji:

Za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva strojni ali elektro inženir 1. stopnje in 2 leti prakse, ali strojni ali elektro tehnik in 5 let prakse v stroki. Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti je v roku 8 dni treba poslati na kadroviski sektor železarne Jesenice.

Sestanki delovnih skupin

20. 6. — VALJARNA BELA — ERIAVEC — POVRŠINSKA OBDELAVA — Proizvodni rezultati so bili boljši kot v prejšnjem mesecu, zaradi pomanjkanja brusilcev pa so imeli več zastojev na brusilnih strojih. Odprava je bila dosežena s 100,8 odstotka, kar pa ne velja za valjarno žice, ki zaradi remonta ni prevzemala materiala. Disciplino bo treba še izboljšati, glede prihajanja in odhajanja delavcev iz izmene. Večji red bo treba vpeljati v skladišču izdelkov. Vprašanje garderob je še vedno problematično in je še nekaj vzrokov, ki vplivajo na začetek gradnje.

21. 6. — VALJARNA BELA — DROLE — POVRŠINSKA OBDELAVA — Proizvodnja je bila večja kot v aprilu, medtem pa so se povečali zastoji za 2,04 %, zaradi pomanjkanja brusilcev. Odprava izdelkov je bila dosežena s 100,8 %, za valjarno žice pa le 96,3 %. Izboljšati bo treba disciplino in skrbeti za red in varnost v obratu. Delovna skupina je sprejela sklep, s katerim predlaga, da naj bi začeli 1. oktobra z izgradnjo garderob. Predlagano je bilo tudi, naj bi za vso izmeno opravili zdravniški pregled za vse zaposlene.

21. 6. — VALJARNA BELA — LAZAR — POVRŠINSKA OBDELAVA — Zaradi manjše odprave plan ni bil izpolnjen, ker valjarna žice in valjarna 2400 zaradi remontov niso prevzemali materiala. Koriščenje delovnega časa in delovno disciplino

bo treba še izboljšati. Razpravljali so tudi o higienskih prostorih. Čimprej bo treba začeti z izgradnjo garderob, zadnji rok pa je 1. oktober. Od delavcev zahtevamo izpolnjevanje nalog, njim pa ne nudimo niti najbolj osnovnih pogojev, da bi se po končani dnini lahko umili.

22. 6. — VALJARNA BELA — PODLIPNIK — POVRŠINSKA OBDELAVA — Delovna skupina je bila seznanjena z odgovorom glede higienskih prostorov. Z odgovorom se sicer strinjajo, menijo pa, da takšne odgovore dobivajo večkrat, naloge pa vseeno niso opravljene. Odpravo izdelkov so dosegli s 100,8 %, kar pa je bilo nekaj odprave tudi za domače obrate, je bila celotna odprava dosežena s 124,5 %. Pri odpravi izdelkov so imeli težave zaradi valjarne žice, kjer s dosegli le 96,3 %. Proizvodnja na brusilnih strojih je za 72 kg na uro in moža večja kot v aprilu. Zaradi pomanjkanja delavcev je treba boljše koristiti delovni čas. Več pozornosti bo treba posvetiti novosprejetim delavcem, zlasti glede varnosti pri delu in z namenom, da bi se čimprej vključili v redno proizvodnjo.

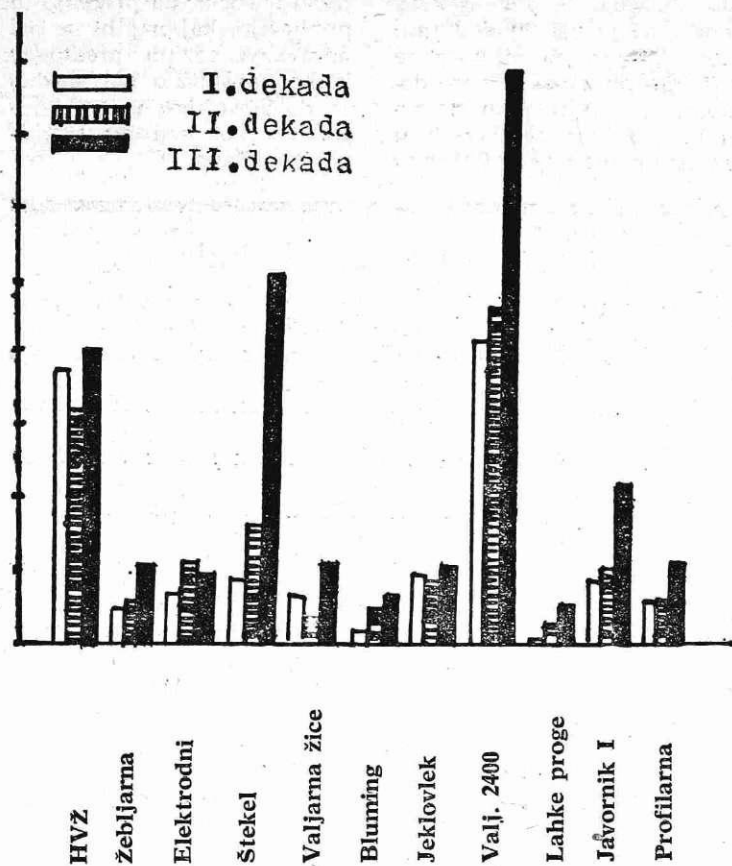
22. 6. — FLAVŽ — JANCIC — KAMNOLOM TREBEŽ — V zadnjem času v kamnolomu razna podjetja opravljajo montažna in druga dela. Delavci so opozorjeni, naj pazijo na izvajalce omenjenih del, ker niso vajeni in lahko pride do poškodb. Proizvodnja dolomita je še vedno v po-

rastu, pospešeno pa delajo tudi na sanaciji kamnoloma. Težave nastajajo tudi zaradi dopustov in občutnega pomanjkanja delavcev. Zaradi sistemskega dela v steni, bodo morali začeti z miniranjem na desnem pobočju, kjer pa je med dolomitom precej ilovice. Socialno zdravstvena služba še ni odgovorila na vprašanje glede beneficiranega delovnega staža za delavce v kamnolomih železarne.

22. 6. — TRANSPORT — KAVALAR — CESTNI ODDELEK — Vprašujejo kako je s premeščitvijo v obrate. V železarju je bilo objavljeno, da bodo premeščeni na ustrezna delovna mesta po opravljenih izpitih. Izboljšati bo treba delovno disciplino ter red in čistočo v garderobah. V razpravi je sodeloval tudi tov. Slibar, ki je med drugim povedal, da bo v proizvodnih obratih potrebno še večje prizadevanje. Tudi varnost pri delu in na poti v službo je pogoj za uspešno delo.

23. 6. — HVŽ — TRAMIE — ŽICARNA — Informirani so bili z doseženimi rezultati v maju. Operativni plan je bil dosežen, kar pa ne velja za družbeni plan. Seznanjeni so bili tudi s planskimi nalogami za junij. Menijo, da je bilo presveč delavcev v režiji, v primerjavi z delavci v proizvodnji, kar bo vplivalo na osebne dohodke. Razpravljali so o higienskih prostorih in opozorili na to, da večkrat zmanjka med 13. in 14. uro vode za umivanje. Delavci, zaposleni na Vaughn strojih so predlagali, naj bi na dveh krajih dvignili streho zaradi boljšega zračenja. Več pripomb je bilo zaradi čiščenja strojev ob koncu tedna. Rečeno je bilo, da za režijske ure ne bodo čistili strojev in zahtevali, da jim pišejo lastne poprečne ure, in menijo, da je čiščenje strojev težje kot delo pri strojih.

Pregled enakomernosti odprave v juniju 1972

Meseca junija je bila enakomernost odprave najboljša v obratih HVZ, elektrodnem, valjarni žice in jeklovleku.

S sej sindikalnih odborov

JAVORNIK I

Štirinajsta seja sindikalnega odbora je bila 13. junija. Blagajnik sindikalnega odbora je predložil obračun stroškov izleta v Poreč, s katerimi se je sindikalni odbor strinjal. Komisije v obratu niso imele posebnih problemov, ob koncu seje pa je predsednik tov. Zupan posredoval stališča tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarne o stanovanjski politiki, ki jih sindikalni odbor tudi podpira.

Dogovorili so se, da bodo člani sindikalnega odbora posredovali predloge in želje članov sindikata glede udeleževanja na kulturno prosvetnem področju. Razpravljali so še o mrzli vodi, ki jo imajo večkrat na razpolago za umivanje, toda kljub temu, da imajo na voljo 4 milijone dinarjev, problema ne morejo rešiti, ker ne dobijo ustreznega izvajalca del. Brezplačno letovanje na morju so odobrili Janezu Žvanu,

Ivanu Beravsu, in Janezu Dolinarju.

ADJRSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK

Sindikalni odbor je imel 11. redno sejo v ponedeljek, 19. junija. Razpravljali so o pripravah za praznovanje dneva borca. Velikega zboro-

vanja v Zadobrovi pri Ljubljani se bo iz obrata udeležilo več sodelavcev, ki jim bo sindikalni odbor prispeval sredstva za kritje prevoznih stroškov. Za predvideni izlet in ogled naše največje hidroelektrarne Djerdap sredstva še niso zagotovljena, prijavljenih pa je že 40 članov kolektiva.

Zadolžitve političnih organizacij železarne Jesenice

Na skupni seji komiteja ZK in predsedstva TO OO sindikata ter skupni seji sekretarjev oddelkov ZK in predsednikov sindikalnih odborov železarne Jesenice, je bila enotno sprejeta smer in vključitev celotnega članstva za stabilizacijo gospodarstva, prilagojeno specifičnim pogojem v Železarni.

Zadolžitve kolektiva predstavljajo praktično nadaljevanje prizadevanja našega kolektiva, že kot logična posledica preteklih let, za doseg čim večjih ekonomskih rezultatov, kar pomeni borbo za uveljavljanje stabilizacije.

Stabilizacija predstavlja osnovno področje aktivnosti subjektivnih sil, samoupravnih organov in vodstvenih struktur. Predstavlja pa istočasno stalne in dolgoročne zadolžitve in prizadevanja. To pomeni, da stabilizacija ni enkratna akcija. V današnjem trenutku pa narekuje gospodarska problematika izdelavo konkretnih programov dela, ki v veliki meri prispevajo k hitrejšemu razreševanju obstoječih gospodarskih problemov.

Na osnovi take orientacije se politične organizacije železarne Jesenice predvsem zavzemajo za:

1. Doseganje planskih nalog za leto 1972 z vsemi elementi (količina, stroški, optimalizacija zaloga, nabava, prodaja, asortiman, finančna realizacija).
2. Da proporciji optimalnih planov ne bodo ogroženi, kljub občutnemu pomanjkanju delavcev v vseh obratih in večje odsotnosti v letnih mesecih.
3. Da se izdelajo konkretne zadolžitve na osnovi kvartalnih programov za vsa področja dejavnosti.
4. Da se rezultati prizadevanja članov kolektiva morajo po planu, sprejetem na DS ŽJ, koristiti za izboljšanje delovnih pogojev delavcev v Železarni in samskih domovih.

Za doseg teh ciljev so politične organizacije dolžne in soodgovorne za:

1. da seznaniijo z zadolžitvami celotno članstvo,
2. da spremljajo realizacijo nalog, ki se nanašajo na posamezna področja, kjer delujejo in prek samoupravnih struktur (delovnih skupin) zahtevajo rešitve od organizatorjev proizvodnje,
3. da med seboj koordinirajo delo organizatorji proizvodnje (delovodij, obratovodij, šef DE) in samoupravnimi organi,
4. da mesečno zahtevajo prek delovnih skupin obravnavo doseganja rezultatov, vključno stroškov in ostalih elementov, ki vplivajo na rezultate,
5. da samoiniciativno predlagajo nove rešitve, ki pospešujejo doseganje optimalnih rezultatov prek obratovodstev in političnih organizacij železarne Jesenice,
6. da z boljšim izkoriščanjem delovnega časa in reda na delovnem mestu zboljšujemo našo storilnost in s tem prispevamo k boljšim rezultatom,
7. da posvečamo večjo pozornost delovnim napravam in skrbimo za redno, kvalitetno in pravočasno vzdrževanje.

Izvajanje teh nalog naj bo odraz pripravljenosti in konkretni prispevek kolektiva železarne Jesenice v borbi za stabilizacijo našega gospodarstva.

Sekretar ZK ŽJ:
Kejžar Ludvik, l. r.
Predsednik TO
sindikata ŽJ:
Kobentar Franc, l. r.

Spominsko obeležje v valjarni žice

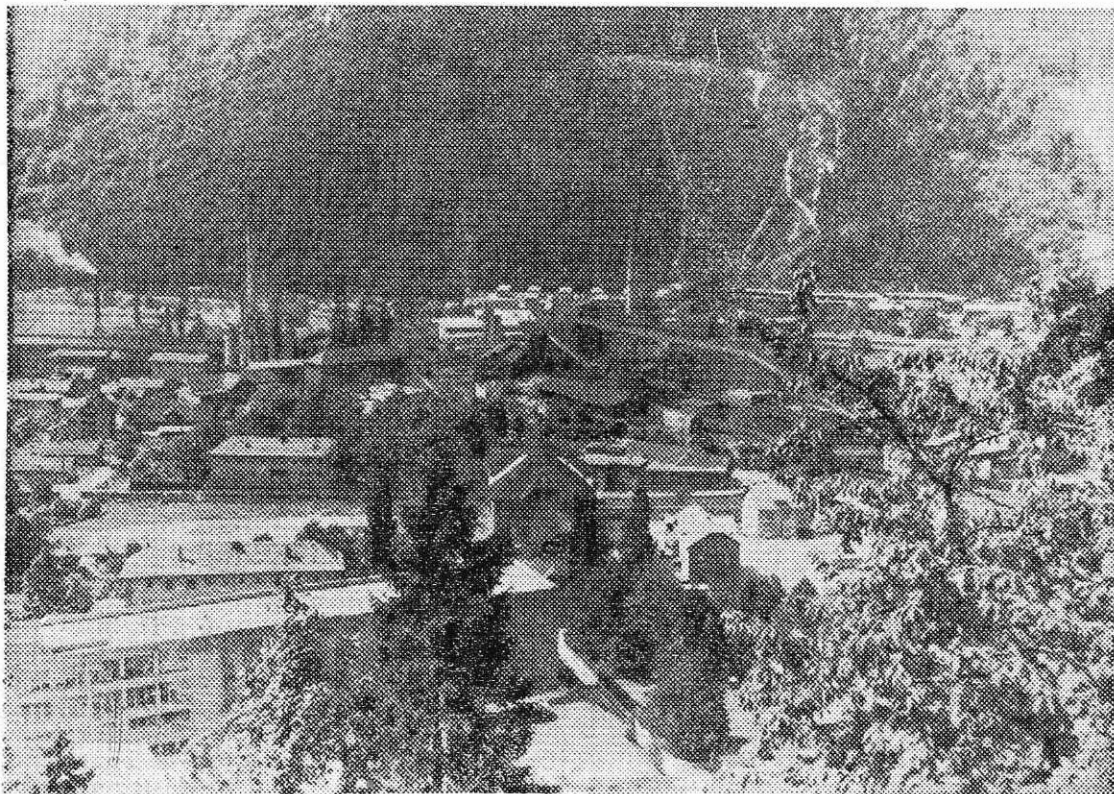
Železarski globus

AVSTRALIJA — Peta celina je v zadnjih dveh letih postala največji dobavitelj železove rude japonskim železarnam. Leta 1965 je dobavila samo 160.000 ton ali manj kot 0,5 % celotne uvožene količine. Leta 1969 je uvoz te surovine iz Avstralije na Japonsko narastel na 26,5 milij. ton (32 %) in leta 1970 na 38,2 milij. ton ali nekaj več kot 37 %.

V ponedeljek, 3. julija, so ob koncu prve izmene odkrili v valjarni žice spominsko obeležje sedmim padlim borcem in internirancem, ki so med drugo svetovno vojno žrtvovali življenja za našo svobodo. Na spominski plošči so vklesana imena sodelavcev: Ariha, Gmajnarja, Jeklerja, Klinarja, Lebarja, Sušca in Vovka, ki so bili pred drugo svetovno vojno zaposleni v stari valjarni žice. Slovesnost je začel predsednik sindikalnega odbora

tov. Divjak, spominsko ploščo pa je odkril obratovodja valjarne žice Zdravko Črv in spregovoril o ilegalnem delu komunistov pred drugo svetovno vojno in o boju naših ljudi proti okupatorju med drugo svetovno vojno.

Odkritja spominskega obeležja so se udeležili sodelavci iz dopoldanske izmene, predstavniki samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter pihalni orkester jeseniških železarjev.

Pogled na aglomeracijo, plavže in martinarno oziroma elektro jeklarno

O delu z duševno mladino

Razgovor z ravnateljico posebne osnovne šole na Jesenicah tov. Jelo Leštan je bil za Radio Jesenice in glasilo Železar pripravljen predvsem z namenom, prikazati delo, probleme in uspehe na področju usposabljanja duševno prizadete mladine.

V razgovoru pa naj bi občani, predvsem starši otrok dobili nekaj osnovnih napotkov o tem kako ravnati s tako mladino. Vrsta uspehov šole pa tudi zgovorno priča o prizadevanjih naše družbe, da bi tudi duševno prizadeto mladino usposobili za delovne naloge in tako vključitev v življenje.

KAJ JE OSNOVNI NAMEN POSEBNIH OSNOVNIH ŠOL (POŠ)?

Duševno nezadostno razvit otrok se lahko rodi najbolj inteligentnim staršem, ali pa se prizadetim staršem rodi bister otrok. Nihče ne ve, kdaj se bo pojavilo, kdo bo prizadet. Pri tem narava ne dela izjem, vse se dogaja mimo človeškega znanja in moči. Kakor ima medicinska znanost možnosti preprečevanja bolezni, tako ima socialna pedagogika znanost moč korekcije oziroma moč razviti deficitne psihične sposobnosti.

Namen vzgoje in izobrazbe v POŠ je: odpravljati psihofizične motnje nastale kot posledica nekaterih pomanjkljivosti in razvijati preostale psihofizične sposobnosti do take mere, da otroka usposobimo za samostojno življenje in delo, torej, za življenje, ki spada v normalne meje z ozirom na družbeno merilo.

Šolanje duševno prizadetih otrok v POŠ je po zakonu obvezno. Sprejem zakona o usposabljanju otrok in mladostnikov motenih v telesnem in duševnem razvoju predstavlja pričetek celovite obravnave posameznega obdobja, saj zakon točno ureja usposabljanje od predšolske dobe tja do vključitve v delo.

Naša šola usposablja le kategorijo duševne prizadetosti in sicer tiste otroke, ki so učljivi, to je lažje prizadete in otroke, ki so v območju mejne inteligentne zmogljivosti. Ti dve kategoriji otrok sodita po pravilniku o kategorizaciji in evidenci v obravnavo posebnih osnovnih šol.

PROSIM, PREDSTAVITE ŠOLO NA JESENICAH!

Naša šola deluje, seveda ne v takem obsegu kot danes, trinajsto leto. Že osmo leto pa smo popolna osemletna šola. Danes z 12 oddelki in 125 učenci, z oddelkom podaljšanega bivanja in z logopedskim oddelkom.

Do danes je zapustilo našo šolo 143 absolventov. Številka ni toliko pomembna, kot je pomembno to, da so vsi pridni delavci na svojih delovnih mestih.

Nekateri od njih so dosegli polkvalifikacijo ali celo kvalifikacijo. Vsi imajo iste pravice in dolžnosti kot vsi državljani. Nič več niso izjemni, med nami so, ne da bi vedeli, da so kdaj obiskovali posebno osnovno šolo.

Čez mesec dni bo zapustilo našo šolo zopet 26 učencev osmih razredov. Od teh bo 16 učencev nadaljevalo s šolanjem na poklicni šoli. Vsak izmed njih si bo po svoji sposobnosti in želji izbral tisti poklic za katerega se je odločil sam in za katerega daje privoljenje posebna komisija, ki odloča o smotrnosti nadaljevanja šolanja v poklicni šoli. Vsi ostali učenci se bodo takoj zaposlili. Vsako leto imamo težave pri zaposlovanju deklet, vendar so izgledi za letošnje absolventke dokaj ugodni. Iz izkušenj dosedanjega zaposlovanja naših otrok lahko rečem, da jih je možno ustrezno zaposliti in da je v industrijskih podjetjih in na drugih področjih dovolj praznih mest zanje, vendar bi se morali zavedati, da je sleherni občan njegov zaposljevalec. Zelo pomembno dejstvo je tudi, da se s pravilno zaposlitvijo naših otrok tudi stabilizirajo in uredijo odnosi v njihovih družinah, ki so pogosto močno načeti in porušeni. Poudariti moram, da je uspešno usposabljanje odvisno od zgodnje obravnave v naši šoli. Čim dlje starši odlašajo z oddajo svojega duševno prizadetega otroka v našo šolo, tembolj mu škodujejo.

KAKO POTEKA KOMPLEKSNA REHABILITACIJA DUŠEVNO PRIZADETE MLADINE?

Pedagoški kader naše šole ima višjo in visoko izobrazbo. Kompleksna rehabilitacija prizadetega otroka zahteva kompleksno usposobljenega defektologa, kot se imenuje pedagog na POŠ. Naša šola zaposluje torej 12 defektologov, logopedinjo,

profesorja za likovno vzgojo in učitelja za tehnični pouk. Delo pri nas v razredih poteka po učnem načrtu, ki je narejen za lažje prizadete učence. Učni načrt je sestavljen tako, da v nižjih razredih korigiramo motnje v psihomotoriki, privzajamo higijenske in delovne navade, veliko časa porabimo za socializacijo učenca, na že znanih zaznavah gradimo nove zaznave in bogatimo njihov predstavi svet. Vzgojno izobraževalna snov je sredstvo za vzgajanje in korigiranje psihofizičnih procesov.

Le v ugodnem pedagoškem okolju in, poudarjam, v ugodnem družinskem okolju z ustreznimi emocionalnimi razpoloženji, zorijo dispozicije, ki so bile v razvoju zakrnjene. V naši praksi le redko najdemo otroka, ki bi imel optimalne higijenske in mentalne možnosti za svoj razvoj. Mnogo je takih, ki so prišli skozi vrsto rok, od starih staršev do znancev. Zaradi stanovanjske stiske in pomanjkanja otroškega varstva ter selitve prebivalstva je ta pojav še zlasti pogost.

Pri naših otrocih ni očitna le duševna nerazvitost, pogosto je nezadostna razvitost izražena tudi v telesnem razvoju. Zato je pri našem pouku velik poudarek na korektivni telovadbi, na ritmiki, na urjenju motorične spretnosti. Pri predmetih praktičnih znanj se učenci seznanjajo z vrtnarstvom, gospodinjstvi, deli, spoznavajo in znajo pripravljati sodobno prehrano, učijo se kako gospodariti z zaslužkom, kako pravilno negovati sebe, obleko, kako vzdrževati stanovanje. Pri tehničnem pouku v delavnicah vzgajamo maksimalno motorično spretnost, izredno natančnost, vztrajnost, seznanjanje z različnimi materiali, orodjem, z zaščito pri delu.

KAKO JE V OBČINI UREJENO USPOSABLJANJE PRIZADETE MLADINE?

Delo v dobi desetih let je rodilo nekatere uspehe na področju usposabljanja lažje prizadetih otrok. Predvsem se je povečalo število strokovnih delavcev, ki se ukvarjajo s to mladino. V občini redno deluje komisija za evidentiranje in kategorizacijo mladine mote. v telesnem in duševnem razvoju, ki s svojimi strokovnimi delavci probleme rešuje in usmerja strokovno in zanesljivo. S povečano kapaciteto vzgojno varstvenih ustanov bodo v predšolsko sistematično vzgojo vključeni učenci, ki so lažje duševno prizadeti. V zadnjih dveh letih se je le nekoliko bolj okrepilo zanimanje za medicinsko socialne probleme. Vendar je še vse premalo narejeno v smeri osveščanja družbe o problematiki duševne nerazvitosti, zlasti za populacijo predšolskih in šolskih otrok. O tej populaciji premalo vedo ljudje našega družbenega, gospodarskega in samoupravnega življenja.

Morda problematika še ni tako dozorela, da bi jo občani sprejeli kot svojo, jo čutili in iskali zanje najboljše rešitve. Prepočasi in premalo vztrajno odgrinjamo s te problematike zaveso predsodkov, ki bolj ali manj še vedno bremenijo pogled našega poprečnega občana.

V procesu prebujanja naše družbe smo na stopnji, ko je nujno potrebno prepričati vse odgovorne ljudi, starše in druge o ekonomski upravičenosti vlaganja družbenih sredstev za odkrivanje, kategorizacijo in usposabljanje teh otrok. Ta sredstva niso majhna. Vendar moramo vedeti, da vsa nerehabilitirana mladina predstavlja kandidate za najrazličnejše socialne in druge deviacije. Danes družine s prizadetimi člani, pa naj živijo v mestu ali na podeželju, ne morejo same, brez družbene pomoči reševati probleme kot so: zaposlovanje in poklicno usposabljanje učencev, ustrezno usposabljanje srednje prizadetih otrok, ustrezno usposabljanje in zaposlovanje duševno prizadetih otrok s kombiniranimi motnjami, možnosti vključevanja otrok v zavode za duševno in vedenjsko prizadete itd. Ljudje se bodo morali seznaniti s specifično problematiko v vsej njeni kompleksnosti, odkrito in jasno, vendar na ustrezen način za prizadeto družino.

KAJ JE LE DELOMA UREJENO?

Naš perspektivni načrt oziroma program razvoja, ki obsega obdobje od 1. 1. 1971. do leta 1980 zajema v svojem načrtu kategorijo duševne prizadetosti in to učljive primere in sicer od predšolskih skupin, oddelkov šolske stopnje, podaljšanega bivanja in oddelkov poklicnega usposabljanja. To so vse dejavnosti, ki so po zakonu

vezane na zavode za usposabljanje duševno lažje prizadetih otrok in mladine.

Rešeno je za sedaj samo usposabljanje na šolski stopnji, vendar je kljub relativnemu dolgemu delovanju POŠ še vedno nekaj lažje duševno prizadetih otrok na osnovnih šolah. Vzroki so znani: starši ne pristanejo na prešolanje v našo šolo. Starši bi morali takoj, če je to le mogoče, opaziti, biti seznanjeni z otrokovo motnjo in njegovo nadaljnjo prognozo, dobiti strokovne nasvete in včasih psihoterapevtsko pomoč. Ravno ti starši, ki se branijo vpisati svojega otroka v našo šolo, mnogokrat ne vedo, kako zelo grešijo v odnosu do svojega otroka.

Pri zaposlovanju naših učencev, zlasti deklet, kažejo delovne organizacije, z ozirom na sedanje gospodarske razmere, relativno mnogo razumevanja in dobre volje za reševanje tega vprašanja, seveda pa ni nobenega pravnega jamstva, ki bi tako razumevanje trajno utemeljilo in zagotovilo.

IN KAJ BI PO VAŠEM MNENJU MORALI SE NUJNO UEDITI, DA BI LAHKO GOVORILI O KOLIKOR TOLIKO CELOSTNEM VZGOJNO IZOBRAŽEVALNEM PROCESU?

Predvsem je treba pospešiti predšolsko varstvo nezadostno duševno razvitih otrok. Na tem področju manjkajo predvsem predpisi o strokovnih merilih za pravilno obravnavanje takih otrok, vrsto osebja potrebnega za to delo, velikost skupine. Moje osebno prepričanje je, da naj lažje duševno prizadet otrok uživa svoje predšolsko izobrazbo skupaj s svojimi zdravimi vrstniki. Nihakor pa to ne velja za srednje duševno prizadetega otroka. Ta rabi popolnoma drugačno ravnanje. Ker so in še bodo težave pri ustanavljanju predšolskih vzgojno varstvenih zavodov za to mladino, sem mnenja, da bi za te otroke morala biti mobilna defektološka služba, ali pa zajeti del te mladine v oddelkih pri POŠ, posebno tiste, ki niso oddaljeni in so pokretni. Vsekakor pa bi moral obstojati v gorenjski regiji zavod za delovno usposabljanje duševno prizadetih otrok, kakor ga načrtuje republiški program razvoja zavodov za usposabljanje duševno prizadete mladine.

Drugeče kot pri duševno lažje prizadetih otrokih poteka rehabilitacija pri huje duševno prizadetih. Oni se delovno usposabljujejo v eksternih in internatskih ustanovah pa tudi v domači družini po nasvetih mobilne službe.

Potrebni so preventivni ukrepi že pred porodom in po porodu, zgodnja detekcija, kategorizacija otrok, varstvo in rehabilitacija na predšolski stopnji, usposabljanje v osnovnošolski starostni dobi, poklicno usmerjanje, svetovanje, poklicno usposabljanje ter zaposlovanje v rednih in izrednih pogojih in končno še redno spremljanje mladostnikov na delovnih mestih ter pomoč pri njegovem vključevanju v življenje.

Za srednje duševno prizadete, to je tiste otroke, ki niso učljivi, pa pride v poštev sistematično privajanje na higijenske in socialne navade ter urjenje v ne preveč zapletenih zaposlitvah ter dokončne oblike zaposlitve te mladine v zaščitnih delavnicah.

Za težje duševno prizadete pa socializacija do najvišje mere, prvenstveno v družini sami, ali v domski oskrbi, kadar je to potrebno.

VAŠA ŠOLA JE VSEKAKOR DOSEGALA ŽE NEKAJ LEPIH USPEHOV. BI LAHKO O TEM KAJ POVEDALI?

Naša šola je le slabo improvizirana šolska stavba, s štirimi učilnicami, ki so majhne in temne. Tu opravljamo dvoizmenski pouk. Poleg teh učilnic pa gostujemo s štirimi razredi v učilnicah delavske univerze, ki pa sploh ne ustrezajo našim potrebam. Tudi z ozirom na te pogoje so naši učenci izjemni.

Izgledov po graditvi nove posebne osnovne šole ni, pač pa bomo letos začeli ob obstoječi stavbi dograjevati šest novih učilnic. Vsekakor je to za učence in za nas spodbudna in vesela novica.

Samo dejstvo, da sleherno leto zapusti našo šolo okoli 20 absolventov, ki se prebijejo v normalni tok življenja, je velik uspeh. Mnogi naši učenci presenetljivo lepo uspevajo na svojih delovnih mestih.

Naši šoli je v letu 1969 bila podeljena plaketa Toneta Čufarja za dosežene uspehe na vzgojnem in učnem področju. Dva naša učenca sta v istem letu bila nagrajena za prvo in drugo mesto na mednarodni likovni razstavi v Londonu. Naši učenci so dobili več prvih nagrad na športnih igrah vseh posebnih osnovnih šol v Sloveniji. Imeli smo že več samostojnih likovnih razstav, ki so zelo lepo uspele.

Še bi lahko naštevala velike in majhne uspehe, ker pa so vsi uspehi za nas veliki, naj bo dovolj. Razgovor pripravil T. Lipicer

M. Boř

Vrnili se mož
šel je č... sin I
lu za t... vojn
štiriletna jina,

Nič in znova ter zopet nič.
(Se nadaljuje)

brata, s katerim
skupaj stanovale. Gesta-
cijski špijsi še v hiši, ko se
zakaj z dela v popol-
ni. Na stopnicah
je do povedal, da so
stopovci in da so
a tija ter nekatere
je irali. Takoj se je
knji se skril v temen
stopnicami in tam
l doči. Ko so gesta-
cijski špijsi, je urno odšel čez
go aktivistke Ančke
v gorčičevi ulici. Je-
čevica pa mu je iz
ove obe prinesla naj-
nejšobeleko in perilo.
lednji je dobil zvezo
orodja Jesenicami in
požil njihove vrste,
je do bil tudi svoje
ce rojake. Tako se je
zav in koncentra-
cij prišče ali celo smrti
ta saj so gestapovci
to ali, da je bil pri

njem skrit ranjeni borec Ro-
gelj Mirko-Petko. V skupini
partizanov je srečal tudi pri-
jatelja Lojzeta Lebana-Rado-
vana, ki je pobegnil isti dan
kot on. Kot kurir je ostal tu
nekaj mesecev, potem pa je
odšel na Primorsko, kamor
ga je vleklo srce, ker je vedel,
da je napočil čas obračuna s
sovražnikom našega naroda, s
katerim se je boril že toliko
let in prepričan je bil, da bo
v domačem kraju lahko naj-
bolj izkoristil svoje dolgolet-
ne izkušnje. Tako je postal
kurir relejne postaje P-23 na
Mrzlem vrhu in vsi tovariši,
s katerimi je sodeloval do
konca vojne, ga imajo v le-
pem spominu.

Vesel je bil, kadar ga je
obiskal kdo od znancev, s ka-
terimi je sodeloval v dolgih
letih od leta 1927, pa do kon-
ca druge svetovne vojne 1945.
Srečko Šorli

KOR JE SKROMNO IVELA, JE TUDI SKROMNO ODŠLA

spominjamo članka
o številke nazaj o
luciju Luki. Kristina
bila mo 27 dni vdova.
o ni moglo prenesti
e tega življenjskega
iša magovalo je proti
v in končno oma-
Z tovarišem Lukom
išla Kristina Krivec,
artika Minke, ki je v
jeratu poleg moža, iz-
a dva brata.

o poznal Kristine —
za Minke, ki je pre-
a Gorenjsko in pol
ors puško v rokah.
ke že v rani mlado-
bču vso grenkobo živ-
a je dodobra oznojila
oš kruha in črnega
po) kofetka, že do
kaj bo spet jedla,
ur vedela. Vedela pa
a na delati in samo
i. ala je do same
er ni do kraja
ala

en 03 na Jesenicah,
jesko železarno tudi
zgodaj, v rani
ost začela zaznavati
zljati pravico od kri-
Na je svojo lastno
oteri je hodila od-
b postankov in pre-
val se ovire, ki so ji
not. Oba z Lukom
e gružila puntarskim
rje plavžarjem in
nam. Težak udarec
l zo, ko je bil njen
izg z Jesenic zaradi
neg dela. Trije, do ta-
roj otroci, male ved-
ubačne hčerkice so
bočeta, ona pa brez
Var ni klonila. V
ajh otrocih je netila
o ora. Pomanjkanje
krepilo njen po-
n nost.

il se mož in oče, pri-
če sin Franci. Kma-
teja vojna — strašna
trajina, ki je razbila

nesrečno, toda ponosno dru-
žino. Najstarejša hči, še mla-
do dekle se je vključila v
odred prostovoljcev za obram-
bo domovine. Prestala je
mučenja v Begunjah in
Auschwitzu (Oświęcim). Mati
Kristina se je končno morala
pridružiti možu in dvem
hčerkam v širnih gozdovih
Mežaklje, Pokljuke in končno
Trnovskega gozda. Ljubeči
materi je pokalo srce ob
misli na malega sinka, ki je
ostal na Jesenicah. Njenih
bolečin, razen nje ni nihče
občutil.

Končno je napočil čas svo-
bode, ali ne mirovanja. Vsa,
z vsem žarom se je vključila
v delo. Nobena vdarniška
akcija na Jesenicah, posebno
Podmežakljo ni bila izvedena
brez nje. Odšla je v tovarno,
delala na najtežjih delih in
dočakala zasluženi pokoj v
skladišču obrata plavž. Tudi
po upokojitvi ni mirovala.
Bila je znana politična akti-
vistka in članica Zveze ko-
munistov Podmežakljo. Ne-
utrudna, vedno skromna, je
tudi tiho zapustila velik krog
prijateljev, soborcev, tovari-
šev in tistih, ki so jo nadvse
spoštovali. Naj ji bo lahka
domača zemlja, ki jo je ne-
izmerno ljubila.

Jernejc Franc-Milče

Z Jankom sta že nekaj let raznašala taka pisma
v večje kraje in se tihotapila do hiš ali stanovanj
odpadnikov. In če ta pisma niso zalegla in so od-
padniki nadaljevali s potujčevanjem in nasiljem, so
se odpravili na pot pravi tigrovc in marsikateri
nepoboljšljivi odpadnik je moral plačati svoje od-
padništvo in zločinsko početje nad rojaki s svojim
življenjem.

— Zob za zob! Glavo za glavo! Ti kraji so slo-
venski in morajo ostati slovenski! Na to in na
fašistično nasilje nad nami moramo nenehno opo-
zarjati svet, pripravljeni, da si pravico do svobode
vzamemo sami.

Tako je govoril Andrej lani, ko ju je sprejemal
v tigrovsko društvo, čeprav sta z Jankom tako
čutila že sama.

— Nismo začeli z nasiljem mi. Začeli so oni. In
njihovega nasilja nad nami še ni konec.

Res, že dve leti je, odkar so odstavili zadnje
zavedne slovenske župane in jih zamenjali s fašistič-
nimi podeštati, z zagrizenimi fašisti, med katerimi
so bili tudi nekateri slovenski odpadniki. Potem so
prepovedali vsa slovenska prosvetna in izobraže-
valna društva, v prosvetnih domovih pa vgnezdili
fašistični in potujčevalni Dopolavoro. Letos so pre-
povedali tudi zadnje slovenske časopise. Ukinili so
vse slovenske gospodarske zadrage.

Andrej pravi, da bodo fašisti s tem poizkušali
izpodrežati gospodarsko moč slovenskega kmečkega
prebivalstva in prisiliti slovenske kmete, da bi se
zadolžili pri italijanskih bankah, ki bodo prej ko ne
s posojili radodarne, kakor so že nekatere italijan-
ske posojilnice.

— To pa je samo past, zelo nevarna past! — je
Andrej, ki se je na vse razumel, posvaril marsika-

TIGROVEC ŽEF

MIHA KLINAR

terega vaščana, ki je prišel v stisko in ki se je iz
stiske hotel pomagati z najetjem posojila.

Nekateri ga niso poslušali in pustili, da so jim
posojilnice vknjižile posojilo na zemljo obenem pa
postavile zelo kratek rok za plačilo obrokov, da
večina dolžnikov v tako kratkem času dolga ni
mogla poravnati. Posestva so prihajala na boben,
kupovali so jih italijanski veleposestniki in na njih
naseljevali svoje kolone, bivši slovenski lastniki pa
so morali v svet s trebuhom za kruhom.

Marsikaj, kar je govoril Andrej o bankah, gospo-
darstvu in politiki, še ni mogel razumeti. A nekoč
bo vedel prav toliko, kakor Andrej, saj bere tajno
tigrovsko glasilo »Svoboda«, ki so jo lani začeli
tiskati, razmnoževati in razdeljevati skrivaj in ki
je poročala o vsem, česar drugi slovenski časopisi,
ki so lani še izhajali pod najstrožjim fašističnim
nadzorstvom niso smeli pisati. Poleg tega sta z Jan-
kom prav te dni sklenila, da bosta ob Andrejevi
pomoči začela brati tudi take knjige, ki jih prebira
Andrej.

— Seveda, šele pozimi, ko bomo vsi trije imeli
več časa.

Zdaj je časa malo. Kmečko delo, čeprav imaš
samo krpo skope zemlje z njivicami, travniki in
sadovnjakom vred, terja naprezanje in znoj od zore
do mraka, a vseeno skoro nikoli ne pridelaš toliko,
kolikor potrebuješ za življenje. Mimo tega za
kmečko delo ni čutil nikoli takega veselja, kakor
ga je imel oče, ki je (tako je pripovedovala mama)
pred vojno nameraval izkrčiti vsak nekoristen
košček svojega sveta v košček koristnega travnika
in ki je nenehno računal, kako bi povečal število
glav v hlevu, a jim je vse skupaj pobrala vojna.
Zdaj imata z materjo v hlevu samo kravico in še
to sta kupila z največjo težavo, ker so jim tistega
dne pred šestimi leti, ko so fašisti do smrti pobili
očeta, izropali tudi hlev, kakor so jih izropali po
vsej vasi, češ da ta živina ni njihova, marveč itali-
janska, ker so jo s pomočjo Avstrijcev naropali
v Furlaniji.

Tudi mama je najbrž opazila, da mu ne gre

kmečko delo tako rado od rok, kakor je šlo očetu,
ki so mu nenehno rojili po glavi načrti, kako bi
delal in ravnal s skopo zemljo, da bi iz nje iztisnil
čim več.

— Bolj si se vrgel po stricu kakor po očetu, —
mu je mama rekla pomladi. Imela je prav, čeprav
je to leto poizkušal biti tak, kakor je bil oče. Skušal
je razmišljati, kako bi čim bolj pametno gospodaril,
a so mu misli nenehno uhajale k nevarnim kovin-
skim predmetom, kakor so puške, bombe, mine,
peklenski stroji, s katerimi ga je seznanjal tigrovec
Peter, ker jih mora pač vsak tigrovec natančno
poznati, da jih bo znal uporabljati v boju proti
sovražniku, kadar bo prišel čas za odprt boj, a tudi
sedaj, če ga bodo kdaj poslali minirat kak fašistični
urad ali kak dom Dopolavora ali kako drugo faši-
stično potujčevalno ustanovo, kakršne so šole ali
stavbe italijanskih otroških vrtec, v katere bi po
nekaterih večjih krajih radi strpali predšolske slo-
venske otroke.

— Bolje nobene šole kakor potujčevalnice, — je
govoril Peter, Andrejev namestnik. Da se bodo
otroci naučili pisati, brati in računati, bodo po-
skrbeli sami s pomočjo slovenskih učiteljev in dru-
gih, ki umejo tak posel, predvsem pa staršev, ki
naj bi bili prvi učitelji svojih otrok. Le tako bodo
otroci postali pošteni slovenski ljudje in dovolj
trdni, da bodo kljubovali Italijanom.

Tako je Peter seznanjal Janka in njega o nalo-
gah, ki čakajo tajno tigrovsko društvo. Če Italijani
ne bodo dovolili za Slovence slovenskih šol, bo
treba šole porušiti, italijanske učitelje pa ustra-
hovati, da se bodo pobrali odkoder so prišli.

In tako delo jih čaka že v bližnji prihodnosti,
ker je že sedaj mra potrpeljivosti polna, saj je
celo v gostilni prepovedano govoriti in peti po slo-
vensko. Ženske v trgovinah morajo šušljati kakor
v cerkvi, kadar pripovedujejo, kaj bi rade kupile,
posebno še, ker okrog trgovin in gostiln karabi-

njerji najraje oprezajo in lovijo lire, ki jih določa
uzakonjena krivica za vse, ki pozabljajo na uradno
prepoved uporabe slovenščine v javnih prostorih
in lokalih. Kadar se pod noč oglasi na vasi fantov-
ska pesem, že začno karabinjerji svoj lov za kršilci,
ki so si drznili zapeti slovensko.

— Zato naj spregovori orožje!

In to orožje, s katerim ga je seznanjal Peter,
ga je zanimalo mnogo bolj kakor kmečko delo. Ne
zaradi orožja samega, marveč zaradi davne otroške
želje, da bi postal ključavničar, človek, ki zna izde-
lovati različne, človeku potrebne reči: orodje, stroje,
ki so daleč od mehanizmov puške, ročnih bomb,
revolverjev, min, peklenskih strojev, od tega, kar
mu je razkazoval in razlagal Peter, bivši cesarski
feldvebel, ki je zdaj živel od tihotapstva, obenem
pa vzdrževal zvezo s tigrovc in osvobodjeni domo-
vini, ki so podpirali tigrovsko organizacijo.

— Da, ključavničar bi bil rad...

O tem je sanjaril vse do lani, a je vedel, da bi
moral potem pobegniti čez mejo k stricu, ker bi
tu ne mogel postati, razen če bi se odpovedal slo-
venstvu, postal fašist in se prekrstil v Italijana.

Tu ne moreš postati ničesar. Tam onstran gora
pa lahko postaneš vse, kar si želiš, če si priden in
sposoben.

Ali ni o tem že pred tremi leti pisal stric?

— Stric ima srečo, — je govorila mama. Tu je
bil samo ubog vaški čevljar, čeprav je bil mnogo
boljši kakor Filip, ki je zadnja leta obogatel s pre-
kupčevanjem, tihotapstvom in oduštvom.

Ni mu bilo prav, kadar je mama tako govorila
o Filipu, ker je bil tudi Filip tigrovec, čeprav ne
preveč priljubljen. Ko bi ne bil Petrov prijatelj, bi
ga najbrž celo Andrej ne trpel v tigrovskih vrstah,
saj so nekateri tigrovc menili, da je pri njih samo
zato, ker zna svoje tigrovstvo spreminjati v denar.

Mogoče so Filipa obsojali po krivem samo zaradi
Filipove splošne nepriljubljenosti pri ljudeh. Skop
je res in denarja brez mastnih obresti nikomur ne
posoja, toda ob posestvu ali na boben še ni spravil
nikogar.

Nove cene vode

V četrtek, 23. junija, je bila 31. skupna seja obeh zborov skupščine občine Jesenice. Osrednji točki dnevnega reda sta bili poročili Stanovanjskega podjetja Jesenice in pa komunalnega podjetja Vodovod Jesenice.

Poročilo Stanovanjskega podjetja zajema dejavnost v letu 1971, tako poslovanje samega podjetja, kot tudi gospodarjenja s skladom stanovanjskih hiš. Glede na samo poročilo navzoči na seji niso imeli bistvenih pripomb, pač pa se je razvila živahna razprava o številnih stanovanjskih problemih v občini in sicer kako pospešiti stanovanjsko gradnjo, kako urediti nekatere odnose in podobno. To pa je bil pravzaprav že nekakšen uvod v razprave, ki jih o stanovanjski problematiki pripravljajo za jesenski čas.

Odbornikom je bilo posredovano tudi poročilo Komunalnega podjetja Vodovod Jesenice o delu v preteklem obdobju, sedanji problematiki in nalogah v naslednjem 5 letnem obdobju. V poročilu so zajeli celotno stanje vodovodov v naši občini, še posebej vsa dela in popravila v zadnjih treh letih.

V posebnem poglavju je prikazan tudi program investicij, ki naj bi jih opravili v naslednjih petih letih. V programu je nadalje ureditev

vodovoda Peričnik, vodovoda iz Tamarja do Rateč, nadaljna ureditev vodovoda od Kranjske gore do Podkorena, ureditev vodovoda na območju Smokuča in Rodin, nekatera dela na Srednjem vrhu in v Radovni in pa še nekatere druga manjša dela. Da bi vsa dela lahko opravili, so predlagali tudi potrditev višjih cen vode, ki naj bi veljale takoj, ko bo tako povišanje po veljavnih predpisih mogoče. Odborniki so potrdili višje cene, saj je razlika v celoti namenjena za predvidene investicije. Nove cene bodo za 0,30 višje od sedanjih, tako da bodo gospodinjstva z vodomeri plačevala kubičen meter porabljene vode po 0,80 din, nekatere ustanove posebnega družbenega pomena (kot so šole, zdravstvene ustanove in podobno) po 0,90 din in ostali potrošniki in delovne organizacije po 1,20 din. V poročilu je tudi prikaz cen nekaterih drugih občin in lahko je ugotoviti, da bodo tudi potrditvi novih cen le-te še vedno med občinami z najnižjimi cenami.

Nekoliko večje pavšalne cene so predvideli le za potrošnike, ki nimajo še vgrajenih vodomerov, saj so ti največkrat trošili vodo preko mere in po nepotrebnem, pri tem

S skupščine stanovalcev

Prejšnjo sredo, 28. 6. je bila na Jesenicah 6. seja skupščine stanovalcev, ki prebivajo v družbenih stanovanjih. Dipl. inž. Marija Vičar, direktor stanovanjskega podjetja Jesenice, je približno 50 navzočih delegatov hišnih svetov informirala o resoluciji in nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva v Sloveniji.

Delegati so imeli več pripomb in vprašanj predvsem v zvezi s predvidenim dotiranjem stanarin iz solidarnostnega sklada. Kot se predvideva, se bodo stanarine s 1. 1. 1973 povečale za določen odstotek. Tistim, ki po izračunu oziroma določenih kriterijih ne bodo v stanju z ozirom na manjše dohodke plačevati to povečanje, jim bo del stanarine regresiran iz solidarnostnega sklada. Stanovalci so v zvezi s tem predvsem priporočali pravičnemerila.

pa so nasprotovali vgraditvi vodomerov.

Kot smo že zapisali, so se odborniki strinjali z predlaganimi cenami, pri čemer so menili, da bi lahko z skupnimi prizadevanji in sredstvi, ki bi jih bilo mogoče zbrati v petih letih dejansko rešili še vse preostale probleme pitne vode v naši občini. Poleg

tega so odborniki reševali še nekaj drugih zadev. Potrdili so zaključni račun proračuna občine Jesenice za lansko leto, potrdili pa so tudi odlok o oprostitvi plačevanja cestnih pristojbin, katerih ni treba plačati lastnikom traktorjev in priklopnikov, če jih uporabljajo v kmetijah. Nadalj. na 13. strani

V zvezi s poročilom o poslovanju Stanovanjskega podjetja v lanskem letu, so delegati imeli več vprašanj pa tudi več pritožb, predvsem glede vzdrževanja. Zastopniki Stanovanjskega podjetja so dali zadovoljive odgovore na vprašanja, pereče probleme pa so zapisali in obljubili, da jih bodo čimprej v okviru možnosti rešili.

Da bi se uprava podjetja vzdrževala čim manj na račun dohodka od stanarin, se pri podjetju od ustanovitve dalje prizadevajo, da svoje stroške poslovanja čimbolj krijejo s stranskimi dejavnostmi. Tako so prevzeli del Zavoda za stanovanjske in komunalne gradnje, uredili servis za vzdrževanje hiš in servis za izdajo lokacijskih dovoljenj ter dokumentacije. Od leta 1968 odkar so to prevzeli, so izdali 440 lokacijskih dovoljenj za zasebne hiše, 100 za družbene objekte in 100 za

garaže. V zadnjem času so se pričeli ukvarjati tudi z vprašanjem ogrevanja stanovanj in poslovnih prostorov na področju od železarnice do železniške postaje Jesenice.

Iz zaključnega računa lanskega leta je razvidno, da so od skupne realizacije 3.736.372 din ustvarili pri delih gradbenega nadzora in izdelavi lokacijske dokumentacije 1.228.943 din in z lastno servisno delavnico 1.553.738 din. Od upravljanja s skladom stanovanjskih hiš, so imeli po posebnem sporazumu dohodek v višini 853.690 din. Iz teh podatkov se vidi, da je bila osnovna dejavnost po realizaciji udeležena le z 23,5%, stranska pa ugodno večja in je participirala kar s 76,5%.

Na seji so izvolili tudi sedem članov v delavski svet podjetja in dva člana za arbitražno komisijo.

B.

Uporabna spoznanja iz psihologije

KAJ NAM SPLOH POKAZEJO PSIHOLOŠKI TESTI

II.

PREDZNANSTVENE METODE

Ljudje so si že od nekdaj prizadevali, da bi spoznali sebe in ljudi, s katerimi prihajajo v stik. K temu jih sili radovednost, še bolj pa vsakdanja praksa, ki nujno zahteva, da neprestano ocenjujemo svoje lastne in tuje zmoglosti ter lastnosti.

Najstarejša metoda, ki pa se uporablja tudi še danes, je metoda »lastne kože«, in sicer po principu: živi s človekom in ga opazuj, pa boš na lastni koži spoznal, kakšen je. Način je videti vabljen in preprost, vendar ima množico omejitev (človeka ne moremo vseskozi opazovati, njegovo obnašanje se spreminja prav zaradi opazovanja, postopek je zamuden in dolgotrajen). Da metoda ni v celoti zadovoljila, priča že pojavljanje vedno novih metod: hiromantija je hotela razbrati lastnosti in usodo človeka iz črt dlani (npr. dolga življenjska črta pomeni dolgo življenje); frenologija je iskala duševne lastnosti v obliki lobanje (npr. visoko čelo pomeni visoko inteligentnost); fiziognomika je hotela spoznati človeka v potezah obraza (npr. orlovski nos pomeni bojevitost); grafologija v človekovi pisavi in številni drugi poskusi.

SUŠMARSTVO CVETE TUDI DANES

Ali so te metode dokončno preživete? Nikakor. Priznati moramo, da so v naši vsakdanosti še kako prisotne. Fiziognomika se kaže v izjavah: »že na obrazu se mu vidi grobost ali: glej, kako plemenite poteze ima ipd. Grafološki stolpci v časopisih so stalno zasedeni, horoskopi dvigujejo naklade in tudi »ciganske« veščine gredo dobro v denar.

Ker je tudi med nami precej ljudi, ki kljub vsemu verjamejo, da je le »nekaj na tem«, moramo omeniti nekatere »finte«, s katerimi se vara navčne. Najvažnejše je to, da so horoskopi, grafološke analize ipd. namenoma sestavljene tako na splošno, da se bo napovedani dogodek z veliko verjetnostjo pojavil. (Če piše, da bom kmalu do-

bil pismo ali da bodo v službi določene težave, potem je to zares verjetno. Prav tako ugotovitev, da se včasih razburim, ker se pač vsak človek včasih razburi.) Nekateri skrajni navčneži pa gredo celo tako daleč, da se po napovedih in ugotovitvah dobesedno ravna in potem hvalijo njihovo resničnost. (Neki ženski je bilo prerokovano, da se bo hudo sprla z možem in ona se je prav zato sprla, potem pa je hvalila horoskop, kako zares »ugane«.)

Vse omenjene in podobne metode so v znanstveni psihologiji seveda na »indeksu« in večina psihologov se o njih izraža le posmehljivo. Celotna grafologija, ki je med temi postopki še najbolj »znanstvena«, pravi naš znani psiholog, da z njo lahko ugotovimo edino to, ali je človek pismen ali nepismen.

SODOBNE POTREBE SPOZNAVANJA LJUDI

V 17. stoletju so našli v srednjeveškem Regensburgu 204 poklice, medtem ko jih danes poznamo že nad 20.000. Gibanje in zaposlovanje delovne sile je danes zavzelo neslutene razsežnosti. Vsa ta pestrost delovnih mest in množičnost zaposlovanja je jasno zastavila dva nujna predpogoja: poznavanje delovnih mest in poznavanje delavcev.

Mnogi se čudijo, zakaj kadrovske službe po podjetjih toliko komplicirajo, saj je vendar preizkus delavca nad vse preprost: dajmo ga na konkretno delo in tam bo že pokazal, kaj zna in česa je sposoben. Če si je to lahko privoščil ali si še lahko privoščil obrtni mojster manjše delavnice, pa je uporabnost tega načina v sodobni industriji omejena iz več razlogov. Delovni preizkus lahko pokaže trenutno usposobljenost kandidata, ki pa je pod vplivom izvežbanosti oz. treninga. Tako je lahko Peter občutno slabši kot Pavle, ki ima več predhodnih izkušenj, iz česar torej ne moremo izvesti realnega zaključka; po štirih tednih bo namreč položaj ravno obraten. Mimo tega se pri delovnem preizkusu največkrat zadovoljimo z ugotovitvijo, da je kandidat uspešen na dodeljenem delovnem mestu, ne vprašamo pa se, ali ne bi bil mogoče še bolj uspešen na drugem delovnem mestu, ki pa ga sploh ni poskusil.

Seveda enostavnega delovnega preizkusa ne moremo uporabiti na posebej zahtevnih in nevarnih delovnih mestih, ker je jasno, da z avionom ali podobno nevarno in drago napravo ne bomo

preizkušali sposobnosti kandidatov. — Ne nazadnje je delovni preizkus dolgotrajen in ne ravno poceni.

Delovna in osebna zgodovina

Zahteva po kratkem življenjepis ali intervjuju ob zaposlitvi sta dokaza, da si tudi od kandidata osebne in delovne zgodovine ohetamo nekaj koristnih informacij. Glavna slabost je subjektivnost ocenjevalcev, ki jo lahko deloma zmanjšamo s sistematiziranjem in standardiziranjem zaposlitvenega razgovora.

Šolske kvalifikacije

Šolska spričevala in diplome so praviloma pogoj za napredovanje v šoli, največkrat pa tudi pogoj za sprejem na določeno delovno mesto. Pri tem predpostavljamo, da je šolska izobrazba zanesljiv porok za delovno uspešnost. O vrednosti šolskih ocen bomo pisali kdaj drugič, za zdaj naj omenim le to, da jim številne raziskave po svetu in pri nas vsekakor niso preveč naklonjene. Vsakdo, kdor je bral te raziskave, bo (formalne) šolske kvalifikacije jemal zelo previdno in rezervirano in pri tistem sama diploma prav gotovo ne bo odpirala vseh vrat.

Ko že govorimo o vrednosti šolskih ocen, delovnega preizkusa in kandidatove osebne in delovne zgodovine, je mogoče zanimivo navesti izjavo znane ameriškega industrijalca in racionalizatorja H. Forda, ki je napisal: »Mi ne zaposluje mo eksperimentov. Prav tako ne zaposluje mo na osnovi zaupanja v tisto, kar je kandidat delal pred tem. A kakor ne sprejemamo kandidata samo na osnovi njegove preteklosti, ga obenem tudi ne zavrnemo zaradi njegove preteklosti... Zato nas ne zanimajo njegovi predniki... Ali pride iz zapora Sing-Sing ali s Harwardske univerze, nam bo enako dobrodošel in ne bomo ga vprašali za diplomu te ali one ustanove... Če je dokončal dobre študije, mu bo to omogočilo hitrejšo napredovanje od drugih, vendar je treba, da začne na dnu lestvice in pokaže svoje sposobnosti... Veliko se čveka o neznanih sposobnostih. Pri nas bo vsakdo ocenjen po svoji lastni vrednosti... Vsi naši ljudje so začeli na dnu lestvice: naš direktor kot naveden mehanik, vodilni naše tovarne na Red River kot modelar, in nekdo, ki vodi enega najpomembnejših sektorjev, kot naveden smetar.«

(Se nadaljuje)

F. Belčič, dipl. psih.

Kramljanje z bra'ci

K sliki objavljeni v šesti številki M-Z-vestnika pod dokumentacijsko rubriko, ki predstavlja nekakšno slavje oziroma otvoritev manjše planinske postojanke, smo dobili od tovariša Antona Mežnarca, Javornik I, pojasnilo, da je to slikano ob otvoritvi tako imenovane »Mlakarjeve bajte« na Zabrezniki planini pod Stolom. Hiša stoji na nekdanjem Mlakarjevem rovtu. Kdaj je bila otvoritev in v kakšen namen je bil objekt zgrajen nam ni vedel točno povedati, rekel je, da je bila to nekakšna postojanka, ki so jo kasneje uporabljali tudi pastirji. Te koče danes ni več, ker je tekom let zaradi neoskrbovanja razpadla. Vidni pa so še ostanki temeljev. To je potrdil tudi Ignac Zupan, po domače Mrtnač iz Zabreznice.

Tovariš F. Noč iz Koroške Bele, Stranska pot, pa nam je sporočil, da je bil navzoč pri tej otvoritvi in je celo avtor te slike. Za planinski objekt pa nam je povedal, da so ga zgradili študentje — akademiki iz Ljubljane kot nekakšno počitniško hišico, ki je bila otvorena leta 1936, vendar se točnega datuma ne spominja. Celo to je vedel povedati, da so študentje na predvečer otvoritve uprizorili pred kočo igro »Ministerij«.

Vsem omenjenim tovarišem, ki so nam pomagali dokumentirati to fotografijo, se najlepše zahvaljujemo.

K sliki v dokumentacijski rubriki pete številke MZ-vestnika, ki predstavlja skupino partizanov rekonvalescentov slikanih 16.9. 1944 na Vršah pri Čepovanu pa nam je pred dnevi naš upokojenec tovariš Jakob Novak poslal še dodatno dokumentacijo z navedbo imen oseb, med katerimi se nakaja tudi on. Tovarišu Novaku se z ozirom na njegovo starost še posebno zahvaljujemo za njegovo pozornost in pomoč pri dokumentaciji te slike.

Bralce prosimo, da v kolikor kdo poseduje časopis Jeseniški kovinar, leto 1952, da nam ga odstopi ali vsaj da na vpogled, ker nas zanima prispevek Cvetka Kristana »49 mesecv v pregnanstvu«, v katerem opisuje življenje slovenskih pregnancev — Gorenjcev v Srbiji v letih 1941—1945. Ta sestavek rabimo zato, da bi ga odstopili muzeju narodne osvoboditve v Valjevu, s katerim v zadnjem času sodelujemo.

Kako stare so pravzaprav Jesenice

6. nadaljevanje

V zadnji številki smo pod gornjim sestavkom načeli vprašanje kdaj so naši predniki Slovenci zasedli naše kraje. Te podatke bi v zgodovinskih

Muzejsko — zgodovinski vestnik

7 — JULIJ

virih in v dosedaj napisanih delih zaman iskali, ker pisanih dokumentov iz tistih časov ni. Zgodovinarji, ki so obravnavali naseljevanje Slovencev v alpskih deželah, so se naslanjali več ali manj na tuje viře predvsem na dela langobardskega zgodovinarja Pavla Diakona in pa na nekatera dela grških in rimskih zgodovinarjev.

Ce izhajamo iz zgodovinskega podatka, da so Langobardi spomladi 568. leta prepustili Obrom Panonijo odnosno celotno langobardsko deželo in se izselili v severno Italijo (današnja Lombardija) lahko sklepamo, da so se od tega datuma dalje Slovani in Obri pričeli naseljevati na ozemlju Panonije severno od Save in dalje proti alpskim deželam (Norik). Iz podatka, ki ga zasledimo v zgodovini, da so v zadnjem desetletju šestega stoletja že zasedli ozemlje današnje Slovenije in Koroške, lahko vidimo, da proces naseljevanja ni potekal mirno temveč so osvajali ta ozemlja v borbah s tamošnjimi prebivalci-staroselci, ki se niso umaknili z Langobardi v novo domovino Italijo.

Očitno je, da so se staro selci (Romani, Kelti, prvotni Iliri) upirali vsiljivim tujcem. Zatekali so se v utrjena mesta in gradišča, kjer so se skušali otresti sovražnikov. Če jim je to uspelo, je vprašanje, kajti znano je, da so Obri in Slovani na svojih pohodih upostojali številna antična mesta, ki so bila razširjena v rimski provinci Panoniji in v južnem Noriku. Veliko mest je za vedno izginilo iz zemljevidov kot stara Petovija, Celeja, Emona, Virunum, Teurnija itd.

S prihodom Slovanov in Obrv v naše kraje je vsaj za 200 let izginila sled za katoliškimi cerkvami in ustanovami, ki so že bile na teh ozemljih. Iz tega bi lahko zaključili, da je zmotno mnenje, ki ga ustvarjajo nekateri zgodovinarji o Slovanih, da le ti niso bili borbeni narod, pač pa miroljubni

pastirji. Slovenci so si z orožjem v rokah morali utirati pot v alpske dežele po vzoru nekaterih germanskih plemen, ki so pred njimi gospodovala v teh predelih.

Ozemlje, ki so ga naši predniki Slovenci zasedli v 6. in 7. stoletju je predstavljalo vsaj trikrat večje področje kot obsega današnje ozemlje strnjeno naseljeno s Slovenci, to se pravi sedanja Slovenija všteti Koroško južno od Drave in del Beneške Slovenije, kjer še živijo Slovenci. Meje takratnega slovenskega ozemlja so segale od reke Rabe na vzhodu do izvira Drave na zahodu, ter od Donave pri Linzu do obal Jadranskega morja. To je nekako 70.000 km², današnje ozemlje na katerem živimo pa obsega komaj 24.000 km².

Navada Slovencev je bila, da so se pomikali ob rekah se pravi po dolinah in ravninskih predelih, kakor tudi po starih dobro utrjenih cestah še iz antične dobe. Tako so med prvim naselili na Kranjskem ljubljansko kotlino, potem pa so se širili ob vznožju Karavank preko Mengša, Cerkeja, Preddvora dalje proti gornji savski dolini do Žirovnice. Desni breg Save tako Sorško polje kot podnožje Jelovice so naselili znatno kasneje, kot prej omenjena področja. Če so v prvem valu naseljevanj to je še v 6. stoletju prišli do današnjih Jesenic ni ugotovljeno. Skoraj gotovo pa je, da dalje po dolini v tistem času niso iskali stalnih bivališč.

Po navedbah zgodovinarja profesorja Hartmana da gornja savska dolina pred prihodom Slovanov ni bila obljudena; lahko sklepamo, da so bili Slovani prvi, ki so se stalno naselili tako na sedanjem Bevkem polju kot na Jeseniškem polju. Po dosedaj najdenih skromnih najdbah o navzočnosti prvotnih prebivalcev iz Antike v zgornji savski dolini od Žirovnice navzgor je ta trditev povsem pravilna, saj o stalnih naselbinah na tem področju ni sledov, vendar pa nastaja zopet vprašanje prebivalcev že tolikokrat omenjene Ajdne oziroma gradišča na Ajdni, ki je tesno povezano z razvojem antičnega železarstva v Karavankah in do danes časovno žal še ni opredeljeno.

Vsi dosedanja izsledki o razvoju železarstva na Gorenjskem tako v Bohinju kot v Karavankah pa nam dokazujejo navzočnost prebivalstva, ki je pričelo kopati rudo in pridobivati znano noriško jeklo.

Morda prav v 6. stoletju lahko postavimo nastanek gradišča na Ajdni, kar bi bilo popolnoma sprejemljivo, če upoštevamo, da so takratni prebivalci lahko zvedeli o bližajočih se tatarskih Obrih in Slovanih in so se pravočasno umaknili na zelo primeren hrib Ajdna, kjer so si zgradili in utrdili močno gradišče. Ajdna sama na sebi je že vseskozi tako za domače prebivalstvo kakor tudi za zgodovinarje neraziskana uganka. Ne bomo se zmotili, če navedemo, da so naši predniki vseskozi zlasti pa še ob močnem razvoju železarstva po 15. stoletju raziskovali Ajdno in takrat še morda bolj ohranjen selišča. V novjšem času se je tovariš dr. Aleksander Rjazancev precej bavil z razvojem železarstva v Karavankah in je prav tako posvetil največ pažnje skrivnostnemu selišču. Arheolog in kustos pri Gorenjskem muzeju Kranj Andrej Valič je prav tako o Ajdni izrekel svoje mnenje. Citirano: »Kaj nam skriva naselbina na visoki strmi Ajdni pod Stolom? Delno odkrite zidovje kaže po svoji strukturi na antično izdelavo. Vidni ostanki hišnih tlorisov na razmeroma obsežnem platoju na zahodni strani vrha (kota 1048 nad m. viš), obdanega z vseh strani s strmimi, navpičnimi stenami in z edinim prehodom po zahodnem robu do selišča, je še neresen znanstveni problem. Zavetje je bilo varno! Kje so vzroki njihovega bivanja na taki višini in kakšna je bila njihova gospodarska dejavnost? Ali je res selišče ostanek nekdanjega starega ajdov-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Politična razdelitev slovenskega ozemlja v 9. stoletju. Znamenje 1 pomeni meje Slovencev v 9. stoletju, znamenje 2 današnje meje. Znotraj teh je črtkano današnje območje slovenskega jezika.

(Nadaljevanje z 11. strani)

skega prebivalstva? Podobna imena zasledimo še drugod, tako v Bohinju znani Ajdovski gradec in Ajdovščina. Arheološka lopata in kramp bi s sistematičnim raziskovalnim delom odkrila zagonetko in čas življenja na Ajdini, ki je že tolikim kopačem razburkala slo po zlatem zakladu. Znanost hoče spoznati življenje nekdanjih prebivalcev v Dolini na osnovi njihove materialne kulture, spoznati hoče njihov odnos do življenja in čas njihovega bivanja. Kje je njihovo grobišče? Pri tem ne mislim obravnavati problem ajdovskega grobišča na planini Belščici, ki ga omenja Valvasor v svoji knjigi »Slava vojvodine Kranjske«. Ta stvar zasluži posebno arheološko topografsko raziskavo. Kakšno vlogo je igrala Dolina v dobi preseljevanja narodov, je vprašanje, posebno še, če upoštevamo prehod proti Trbižu.

Vse kaže, da nam bodo le temeljite raziskave in sondiranje terenov lahko odgrnile skrivnost naselejanja naše Doline in prvotnih prebivalcev.

Tudi cestta, ki jo nekateri viri navajajo, da je bila narejena za cesarja Julija Cezarja s priključkom na ljubelsko cesto pri Naklem preko Jesenic in Korenjskega sedla na Ziljsko dolino, kjer je letnica 57 pr. našo ero, zgodovinsko ni potrjena. Obratno, nekateri viri trdijo, da je plošča v Ziljski dolini vezana na cesto, ki je šla po Kanalski dolini skozi Trbiž proti Beljaku in starorimskemu mestu Virunumu na Gosposvetskem polju. Za časa Rimljanov sta znani na Gorenjskem le dve cesti in sicer: Ljubljana — Kranj — Ljubelj in pa odsek manj pomembne lokalne ceste iz Trziča preko Begunj — Rodin na Bled in preko Bohinja v dolino Soče in dalje po dolini Nadiže do Cedad, (Forum Julium). Ta stranska cesta, ki smo jo omenili, pa je tudi nastala komaj v 2. stoletju našega štetja se pravi 150 let po vladavini cesarja Julija Cezarja.

Toliko o tem. Da pa so se Slovenci posluževali teh cest pri prodiranju na Gorenjsko pa je očitno, saj so prav ta področja pod Karavankami bila na Gorenjskem najprvo naseljena, kar nam pričajo tudi izkopanine staroslovanskih grobov v Smokuču, v Rodinah, ki so bila žal poškodovana, kakor tudi na Bledu, tako na grajskem hribu kot na Pristavi, na Blejskem otoku, v posameznih predelih okoli Blejskega jezera, kakor tudi v Spodnjih Gorjah. Staroslovanskih grobov v zgornje savski dolini do sedaj še niso našli. T. S.

(Nadaljevanje sledi)

Koledar pomembnejših dogodkov za julij

1. julija 1941 so pričeli Nemci na Jesenicah s selitvami civilnega prebivalstva. S številnimi kamioni in avtobusi so tekom dneva odpeljali iz jeseniške občine 157 družin in jih začasno namestili v nekdanjih škofovskih zavodih v Šentvidu pri Ljubljani.

1. julija 1953 se je pričelo v Skopju državno prvenstvo v orodni telovadbi. Članska vrsta TVD Partizan Jesenice je osvojila na tem prvenstvu prvo mesto. Med posamezniki pa je postal državni prvak Jeseničan Jože Oblak.

2. julija 1941 je IOOF slovenskega naroda izdal proglas za oboroženi boj proti okupatorju.

2. julija 1906 je Kranjska industrijska družba kupila žičarno in žebljarno v Bistrici v Rožu na Koroškem, za 1.020.000 avstrijskih kron.

3. julija 1769 je deželni zbor za Kranjsko objavil dvorni dekret, s katerim je bila obljubljena nagrada 6 zlatih dukatov tistemu, ki bi našel nahajališče premoga v okolici Ljubljane. Ta ukrep je narokovalo občutno pomanjkanje trdega lesa, ki so ga uporabljali kot kurivo v industrijskih pečeh.

3. julija 1922 je bila na Dunaju prva državna konferenca KPJ. Te konference se je udeležil tudi delegat iz Jesenic takratni član KPJ Janez Smolej.

3. julija 1940 je bila dana v poizkusno obratovanje prva elektrooblačna peč za topljenje jekla. To je bila za jeseniško tovarno velika pridobitev, saj so poleg SM jekel lahko vključili v delovni program še legirana in visokoogljčna jekla.

4. julija 1941 je politbiro CK KPJ sklenil na seji v Beogradu v hiši Vladislava Ribnikarja na Dedinju, naj prerastejo sabotažne akcije v vseljidski upor proti okupatorju, odporiške skupine pa v partizanske odrede; nadalje je sklenil ustanoviti glavni štab partizanskih odredov pod vodstvom Tita, imenoval borce partizane in določil petokrako zvezdo za njihov znak. Po sklepu te seje so člani politbiroja odšli s posebnimi partijskimi in vojaškimi povelji v posamezne pokrajine.

6. julija 1913 je bila ob priliki polaganja temeljne kamna za novo slovensko osnovno šolo na Jesenicah svečana prireditev, ki se je je udeležilo veliko Jeseničanov. Dogodek je bil pomemben toliko bolj, ker so se za gradnjo nove šole potegovali dobrih 25 let.

6. julija 1941 je bil poslan iz St. Vida prvi transport gorenjskih preseljencev v Srbijo. Do 10. julija je bilo odposlanih v Srbijo skupaj pet transportov oziroma 2560 Gorenjcev.

7. julija 1935 je bil v Celju zlet Zveze delavskih kulturnih društev »Svoboda«, na katerem se je zbralo nad 10.000 udeležencev. Jeseniški svobodaši so za ta zlet organizirali poseben vlak.

7. julija 1942 je šef civilne uprave za Gorenjsko dr. Erwin Rainer izdal dredbo o uvedbi obvezne vojaške službe in obvezne delavne službe za vse Gorenjce od letnika 1922 do 1928, in to za tiste, ki so dobili nemško državljanstvo na preklic.

8. julija 1941 je na železniški postaji v Ljubljani Osvobodilna fronta organizirala protinemške in protitalijanske demonstracije zaradi preseljevanja Slovencev. Demonstracije so dosegle vrhunec, ko je na postajo pripeljal vlak, s katerim so peljali Slovence z Gorenjske v Srbijo.

8. julija 1953 je CDS Železarne Jesenice sprejel sklep o ustanovitvi dveletne delovodske šole za metalurško stroko.

10. julija 1904 je bil na Jesenicah ustanovni občni zbor liberalne stranke kot protiutež takrat zelo močni stranki SLS.

10. julija 1936 je bilo pred državnim sodiščem za zaščito države obtoženih 17 slovenskih komunistov, med njimi člani PK KPJ za Slovenijo Miha Marinko, Jože Marn, Jaka Žorga, Stane Krašovec in Tone Čufar.

12. julija 1935 so stavkali javorniški valjavci, ki so jih 15. julija iz solidarnosti podprli tudi delavci iz obratov na Savi. Pridružili so se jim obrtniki, trgovci in gostilničarji. Končno je uprava Kranjske industrijske družbe sprejela večino zahtev stavkajočih.

13. julija 1935 je banska uprava Dravske banovine razpustila centralo delavskih kulturnih društev Svoboda in vse njene podružnice zaradi »protidržavnega značaja« zleta v Celju.

13. julija 1943 je bila ustanovljena na Davči pred Marinkovcem 7. udarna brigada, ki je dobila ime po našem pesniku dr. Francetu Prešernu.

16. julija 1925 so prvi slovenski alpinisti dosegli vrh Mont Blanca (4810 m).

17. julija 1941 so predstavniki okrožnih vojnorevolucionarnih komitejev in partijskih organizacij Gorenjske sklenili na konferenci pod Malim Gregorjevcem, ki jo je vodil Stane Žagar, da se ilegalci povežejo v čete in začno vstajo.

19. julija 1879 je bila v Ljubljani osnovana prva

slovenska katoliška knjigarna, ki jo je dolgo let vodil naš rojak Jeseničan Ivan Mesar.

19. julija 1944 je Prešernova brigada izvršila mobilizacijo na Jesenicah v barakah za prisilne delavce Podmežaklje in mobilizirala okrog 150 borcev. Nemci so hoteli mobilizacijo preprečiti, pri čemer je prišlo do borb vrh Mežaklje. Akcija je bila kljub temu uspešna.

20. julija 1944 je VII. SNOUB Franceta Prešerna minirala železniško progo med postajama Jesenice—Kočna na štirih mestih. Promet je bil ustavljen za 6 ur.

21. julija 1944 se je začel letalski promet med letališčem NOV Slovenije v Nadlesku pri Cerknici in zavezniškimi letališči v južni Italiji. Ta zračna linija je služila za prevažanje hudo ranjenih borcev v Bari in za preskrbo enot NOV in POS.

22. julija 1905 poroča lokalni dopisnik z Jesenic v »Slovenecu«, da so ta teden pričeli graditi na Jesenicah novo poslopje za nemško šolo. KIG je podprla gradnjo šole z 20.000 avstrijskimi kronami, poklonila pa je tudi parcelo v obsegu 2900 m².

23. julija 1906 je bila izročena prometu novozgrajena železniška proga Jesenice—Bohinj—Gorica.

24. julija 1920 je bil ustanovljen pri Svobodi Jesenice prvi telovadni odsek. Načeloval mu je znani telovadec Janko Tušar, za podnačelnika pa je bil izvoljen Karel Ažman.

24. julija 1906 je umrl na Bledu prvi generalni ravnatelj Kranjske industrijske družbe in soustanovitelj Karl Luckman. Pokopali so ga na Koroški Beli.

25. julija 1925 je bila zgrajena železniška proga Ogulin—Split.

27. julija 1914 so na Gorenjskem z velikimi črno-rumenimi letaki naznanili splošno mobilizacijo. Pričela se je I. svetovna vojna.

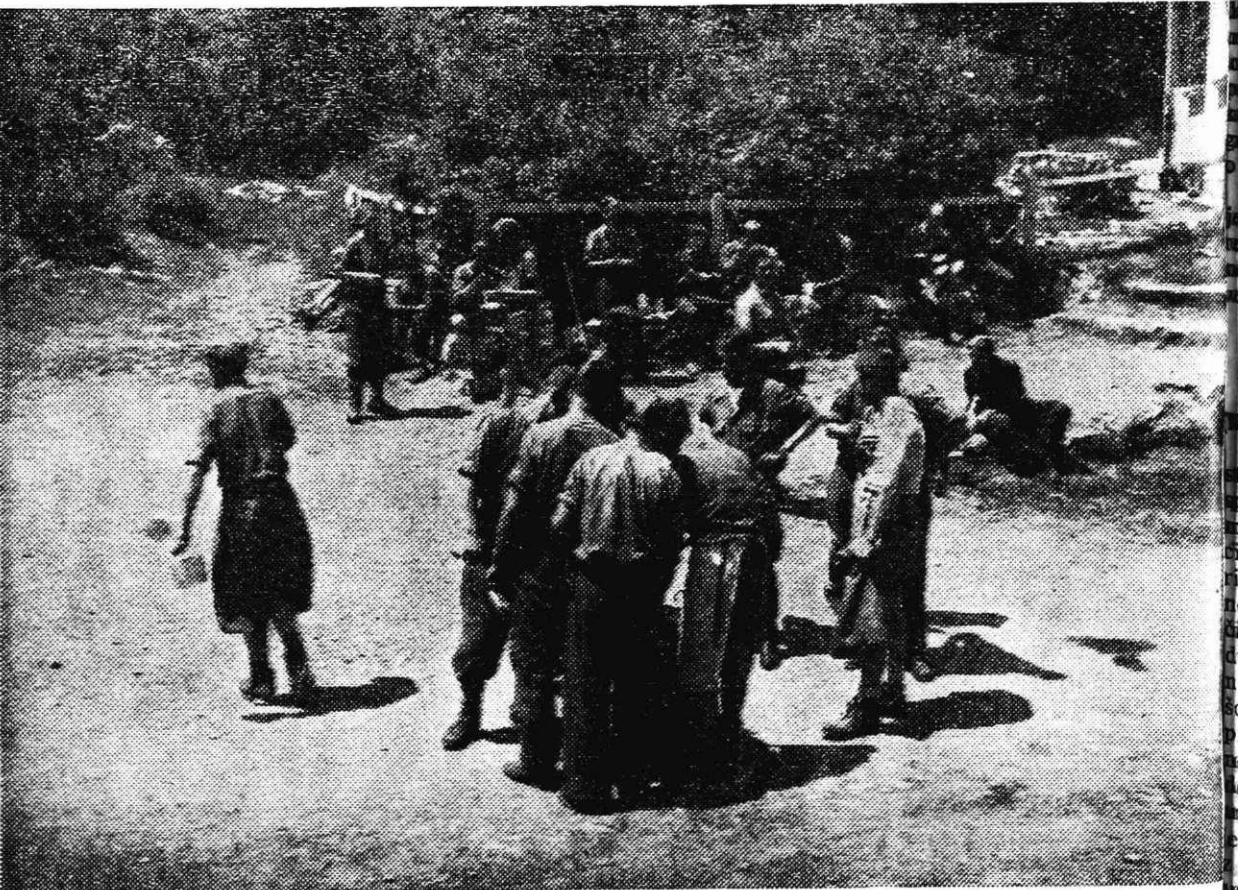
27. julija 1940 je bil položen temeljni kamen za novo bolnico na Jesenicah, ki jo je gradila Bratovska skladnica. Temeljni kamen je vžidal dr. Maks Obersnel, predsednik upravnega odbora krajevnih bratovske skladnice in generalni tajnik KID. Gradbena dela je prevzela tvrdka »Slograd«.

27. julija 1950 je bil sprejet zvezni zakon o uvedbi in delu delavskih svetov v podjetjih na ozemlju SFRJ.

30. julija 1954 je bila svečana otvoritev stalne razstave tehniškega muzeja železarne Jesenice v desnem traktu že prenovljene Ruardove graščine na Stari Savi.

30. julija 1954 je bil izročen svojemu namenu nov gasilski dom železarne Jesenice na Senožetih.

31. julija 1893 se je razletel v turbini na Savi transmissijski kotač, ki je ubil strojnika Klanščka. To je bila prva smrtna nesreča v novih obratih KID.

Slika predstavlja skupino partizanov, ki so vsaj tako izgleda, ravno pri kosilu zbrani okoli kotla. Posnetek je narejen po naši presoji nekje na Primorskem. Ni nam pa znan čas, niti edinica, v katero vojaki pripadajo. Bralce prosimo, kolikor je komu kaj znanega, da nam to javijo v muzej. Predvsem nas zanima datum in eventualni znani borec.

Komunisti o glasbeni dejavnosti v jeseniški občini

Občinska konferenca Zveze komunistov je prejšnji teden objavila na razgovor komuniste, ki delujejo na področju glasbene dejavnosti. Vabljenih je bilo precej več ko-

munistov, kot pa se jih je udeležilo posveta. Kljub temu pa je bila razprava živahna in tudi dovolj kritična.

Teo Lipicar je v uvodni besedi kritično ocenil položaj glasbene dejavnosti v občini in se dalj časa zadržal pri tistih glasbenih skupinah, ki imajo zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov največ problemov. V razpravi so sodelovali komunisti in drugi razpravljali ki delujejo v odraslih pevskih zborih, pihalnem orkestru jeseniških železarjev, glasbeni šoli ter na osnovnih šolah. Ivo Ščavničar, sekretar aktiva kulturnih delavcev komunistov pri občinski konferenci ZK Jesenice, je ob koncu sestanka posredoval nekaj predlogov, s katerimi so se prisotni tudi strinjali in menili, da bi z njihovo realizacijo lahko veliko prispevali k reševanju pereče problematike na tem področju.

Glasbena šola naj bi bila obenem osrednja glasbena ustanova, s katero bi morali skleniti družbeni dogovor, ki naj vsebuje program, dejavnost in obveznosti. V načrtu je še razgovor s pedagogi na šolah glede odnosa do zbornskega petja. Poživiti bo treba delo komisije za glasbeno dejavnost pri kulturni skupnosti in reševati materialna vprašanja posameznih skupin s tega področja. Ne bi smeli pozabiti na štipendiste, predlagano pa je bilo tudi, da bi na Jesenicah v bližnji prihodnosti ustanovili aktiv glasbenih delavcev. Sprejeli naj bi tudi 10 do 15-letni program razvoja te dejavnosti v naši občini. Omenjene predloge bodo posredovali občinski konferenci Zveze komunistov.

Komunisti, ki delujejo v pevskih zborih, na osnovnih in srednjih šolah, pihalnem orkestru ter na glasbeni šoli se bodo v jeseni ponovno sestali.

Novice iz radovljiske občine

Med številnimi prireditvami za dan borca sta komisija za splošni ljudski odbor pri obč. konferenci ZM in obč. odbor ZB v nedeljo 2. julija organizirali pohod mladincev po poteh Cankarjevega bataljona po Jelovici. Naslednjega dne so se vsi udeleženci pohoda udeležili tudi osrednje proslave v Zdobrovi.

V četrtek je bila seja komisije za odnose z zamejskimi Slovenci pri obč. konferenci SZML. Obravnavali so poročilo o delu članov komisij in sprejeli več priporočil za turistične delovne organizacije.

V sredo je komisija za pripravo srednjeročnega programa razvoja kulture v občini, ki deluje pri kulturni skupnosti, pretrgala osnutke programov vseh kulturnih institucij in organizacij do leta 1975.

Jutri, 8. julija, gostuje v festivalni dvorani na Bledu RKUD Svoboda iz Varazdina. Umetniške skupine se bodo predstavile z zborovskimi, instrumentalnimi in folklornimi točkami. Z varazdinskimi kulturnimi delavci ima ZKPO Radovljica že več let zelo uspešne stike.

Cestno križišče pri Lescah je že dobilo most, ki ga je zgradilo podjetje Gradis z Jesenic. Sredi meseca je že stekel po njem promet. Ostala dela na urejanju križišča pa bodo gotova predvidoma do 15. avgusta.

Casilsko društvo Ribno pri Bledu je te dni praznovalo 70-letnico obstoja. Na proslavi, ki je bila 25. junija, so prikazali vajo z novim avtomobilom in brizgalno, ki so jo pred kratkim nabavili.

Podjetje Cosmos iz Ljubljane, ki prodaja kmetijske in druge stroje, je prejšnji četrtek dopoldne na zadružnem zemljišču v Radovljici, demonstriralo pred zadružnimi in zasebnimi kmetovalci, praktično uporabo traktorja SAME — Cosmos delfino 32.

Akademski slikar Miha Maleš bo razstavljal svoje akvarele, grafike in gravure v radovljiški graščinski dvorani. Jutri zvečer ob 20. uri bo otvoritev razstave s koncertom znanega beograjskega harfista Jožeta Pikla, sicer domačina iz Radovljice.

Na nedavnem občnem zboru ZVRS Radovljica so pozitivno ocenili usposabljanje rezervnega starešinskega kadra in njihovo vključevanje v priprave za splošni ljudski odbor. Lani je bila občinska organizacija med najboljšimi v Sloveniji, saj je zasedla med 60 organizacijami zavidno tretje mesto v republiki.

V juniju je kljub slabim obetom prišlo na Bled več gostov kot lani. Dnevno je bilo že nad 2000 turistov, pretežno tujih. Precej pa se pozna občutno zmanjšanje dijaških izletniških skupin, ki so prejšnja leta predstavljale važno predsezonsko dopolnitev blejskega turizma.

Prejšnji teden je bilo na Bledu dvodnevno posvetovanje športnih strokovnjakov v TRIMU. Udeleženci iz vse Jugoslavije so si ogledali prvo trim stezo pri nas, takojmenovano »fintes promenado« na Straži. Bili so tudi gostje tovarne Elan Begunje, ki so jim razkazali kabinete za trim in izdelavo športnega orodja.

Temeljna izobraževalna skupnost Radovljica je v preteklem šolskem letu štipendirala 104, republiška pa 70 dijakov in študentov. Približno 170 štipendistov pa vzdržuje gospodarske organizacije. Poprečna štipendija znaša 300 do 500 din.

Prejšnjo soboto je bil v domu Partizana v Radovljici ustanovni občni zbor kajakaškega kluba. Kajakaši imajo vse več pristašev glede na izredno ugodne pogoje in bližino Save.

Radovljiški športni balmarji so na prvenstvu Gorenjske zaskrbeno osvojili v treh disciplinah prvo mesto. Med posamezniki je postal novi prvak Jože Rebec.

Izvršni odbor za telesno kulturo Slovenije je za izjemne zasluge in uspehe na športnem polju podelil 50 posameznih in 8 skupinskih priznanj.

Izlet borcev za severno mejo

Že več let prireja občinski odbor Zveze prostovoljcev borcev za severno mejo 1918/19 na Jesenicah, izlete za svoje člane. Do letos je bila večina teh izletov usmerjena na Koroško, v kraje ki nas spominjajo na leta, ko so se ti prostovoljci z ramo ob rami borili za našo sever-

no mejo in za pravice našega naroda onstran Karavank. Letos pa so izlet 28. junija namenili ogledu naše Primorske. Prek Vršiča je z avtobusom odpotovala skupina 25 nekdanjih prostovoljcev z Jesenic in okolice ter Gornjesavske doline, pridružilo pa se jim je nekaj sorodnikov

in znancev. Odpeljali so se prek Predila v Log pod Mangartom, v Koharid, Tolmin in naprej do bolnice Franje v Cerknem. Na poti so se ustavljali in si ogledali zanimivosti in posebnosti.

Prehitro je minil lep dan in razpoloženi so se vračali s pesmi in domov. S.S.

O varstvu okolja

Razburljivi dnevi stockholmske konference o varstvu človeškega okolja so minili, delegacije so se vrnile domov na vse konce sveta, javnost pa sedaj upravičeno pričakuje prve vidnejše spremembe v odnosu med dožiki moderne civilizacije in naravo.

»Samo ena zemlja«, je bilo geslo stockholmske konference, mora pa biti tudi geslo vsakega napredno mislečega človeka. Zastrupljanje zraka, vode in zemlje je že doseglo tisto fazo, ko nam znanstveniki napovedujejo ekološko katastrofo že v bližnji prihodnosti. Vojne trditve utemeljujejo z neizpodbitnimi dokazi. Zastrupljajoča poročila iz vseh koncev sveta o zastrupljanju morja, o rekah, ki izumirajo ali so že mrtve. Največjo nevarnost pa zaenkrat še vedno predstavlja onesnaževanje zraka, ki postaja vse nevarnejši s kisikom. Vseh teh nujnih elementov za življenje na zemlji pa ne more lastiti samo ena država in vse skupaj zastrupiti, saj zrak vdihavajo vsa živa bitja, potrebujejo rastline, ki je ravno tako pomembno za naš obstoj. Ravno tak problem so vode. Umazano in zastrupljeno morje na teritoriju ene države, je škodljivo vsem nam, ki jo nasičijo z vsemi mogočimi odpadkami v emulziji, se na meji ne očisti in prav tako umazana teče naprej.

To so dokazi, da je mednarodna konferenca nujno potrebna. Varstvo narave je problem vsega človeštva. To motivacijo so se tudi zbrali delegati večine dežel v švedskem glavnem mestu. Svetovna politična situacija seveda zopet povzroča bojkot nekaterih držav, vendar je konferenca, okrnjena po udeležbi, na predviden dan začela z delom. Toda pojavili so se tudi prvi problemi. Lahko je govoriti razvitim deželam o zaščiti človeškega okolja s tem, da omejijo razvoj industrije. Nerazvite dežele pa se želijo čim prej izkoptati iz revščine. In na kakšen način lahko to dosežejo? Z modernizacijo še obstoječe industrije in z izgradnjo nove. Ali imajo razvite dežele pravico omejiti razvoj revnih in si s tem ustvariti rezervate neokrnjene narave v Afriki, Aziji in Južni Ameriki. Iz stališča narodov, ki so prizadeti, te pravice nimajo, glede na varnost, ki pa preti vsemu človeštvu, bi se morala dati taka rešitev, ki bi nudila obema skrajnostima zaščeno. Toda prav te rešitve v Stockholmu niso našli.

O nečem pa se sploh niso poizkusili pogovarjati. O ameriškem ekološkem uničevanju Vietnama. Vsa kemijška znanost s svojimi dosežki smrtonosnih strupov je ogazirana v tem delu sveta. Načrtno uničevanje gozov, posevkov in zastrupljanje zemlje pomeni popolno uničenje vsega živega, pravi ekocid, ki nam potem kot logično dopolnilo sledi genocid. Vse to Američanom z povečevanjem vojne agresije popolnoma uspeva. Vsakogar, ki je poizkušal načeti to temo, je ameriška delegacija odločno prekinila, češ da ni pooblaščen za govoriti teh problemih.

Vsakomur, ki je spremljal delovanje te konference, je lahko razumljivo, da toliko časa, dokler ne bodo rešeni politični problemi na naši eni in drugi zemlji, ne bo sožitja in dokončnega sporazuma o varstvu človeškega okolja. Najboljšega prijatelja — narave. Mitja Košir

Nove cene vode

Nadalj. z 10. strani

Prav tako pa tudi ne za specialna motorna vozila komunalnih delovnih organizacij in gasilskih enot, s katerimi opravljajo svojo osnovno dejavnost. Skupščina občine je tudi sklenila, da je poizkusila osnovne šole Žirovnice v splošnem interesu. Pri tem bodo uredili telovadnico, prostore za vzgojno varstveno ustanovo in pa razširili posodabljanje šolske stavbe ter uredili šolsko kuhinjo. Kot je bilo na seji poudarjeno, so vsi občinski lastniki, razen enega, speli urediti tudi zemljiške zadeve. Z gradnjo pa so že začeli.

Odločniki so potrčili tudi odlok, po katerem morajo sredstva za stanovanjsko graditev in za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu plačati tudi občani, ki pri opravljanju samostojne dejavnosti uporabljajo dopolnilno delo drugih oseb. Z drugimi besedami morajo tak prispevek plačevati obrtniki že po sklopih kolektivnih pogodb. Skupščina občine pa je dolžna do konca leta ustanoviti solidarnostni stanovanjski sklad. Na seji so zato sklenili, da bodo zbrana sredstva zbirali na posebnem računu, po ustanovitvi sklada pa jih bodo prenesli v sklad.

Naj ob koncu še omenimo, da je skupščina občine zaradi upokojitve razrešila dr. Gabrijela Čopa s položaja občinskega javnega pravobranilca v Kranju.

Ob 30. obletnici smrti izšle izbrane otroške pesmi Slavka Savinška

Te dni je kulturno umetniški klub Tone Čufar, ki deluje pri istoimenskem delavsko prosvetnem društvu Svoboda Jesenice, prejel iz tiska že drugi zvezek male Čufarjeve knjižnice in sicer izbrane otroške pesmi Slavka Savinška pod naslovom **POREDNI SMEH**. Pesmi je zbral in uredil ter napisal Savinškov življenjepis književnik in publicist Črtomir Šinkovec. Izredno kakovostne ilustracije za

naslovno stran in k posameznim pesmim, pa so delo učencev posebne osnovne šole z Jesenic, ki so jih izdelali pod vodstvom likovnega pedagoga in akademskega slikarja Romana Savinška. Poleg pesnikovega portreta in življenjepisa, je v knjižici objavljenih 18 pesmi primernih predvsem za učence nižjih razredov osnovnih šol, z zanimanjem pa jih bodo prebrali tudi drugi. Njegove otroške pesmi so nastale po prvi svetovni vojni na Dunaju, kjer je študiral pravo. Starejši bralci poznajo Savinška bolj po njegovih povestih, ki so izšle med obema vojnama (Na Žerjavini, Grče, Izpod Golice, Delavci, Zgrešeni cilji), morda pa tudi po pesmih, saj so jih otroci zelo radi uporabljali pri svojih igrah npr.:

En panj,
pet podgan,
štiri miši,
v naši hiši,
semkaj glej,
brž povej,
kdo bo mance šel lovit?
Eden, dva
in tri in štiri, pet
lovi, lovi sedem let!

Slavka Savinška je gestapo junija 1942 aretirjal v Beogradu in ga zaprl na Banjici, v taborišče na smrt obsojenih vodilnih komunistov in španskih borcev, kjer je padel kot talec 11. avgusta 1942. »Presenetljivo naključje pa je,« pravi avtor njegovega življenjepisa »da sta istega dne na dveh krajih pod gestapovskimi streli omahnila dva slovenska književnika — oba Jeseničana. V Šentvidu nad Ljubljano je istega dne otrpnilo srce delavskega pisatelja Toneta Čufarja.«

Poleg Čufarjeve povesti **Tovarna**, ki je izšla lansko leto in Savinškovih otroških pesmi, ima klub letos v programu izdajo še treh zvezkov male Čufarjeve knjižnice. Naslednji zvezek bo izbrana literarna in likovna zbirka obetavnega literata Viktorja Gregorčiča, ki je padel kot talec v Dragi 21. januarja 1942, izbor partizanske lirike Miha Klinarja in zbirka pesmi slovenskega pesnika Andreja Kokota iz Celovca.

Razen tega, da je letos mednarodno leto knjige, ki daje precejšnji poudarek založniški dejavnosti, se klub s svojo letošnjo založniško dejavnostjo oddoljuje trem naprednim in mnogo obetavnim jeseniškim literatom **ČUFARJU**, **SAVINŠKU** in **GREGORČIČU**, ki so pred 30 leti padli pod gestapovskimi krogli.

Jeseniške pevke v Šentvidu pri Stični

Kulturni teden je že tradicionalna prireditev, ki ga prirejajo vsako leto v Šentvidu pri Stični. S prireditvami so začeli preteklo soboto in bodo trajale do nedelje 9. julija, ko bo tabor pevskih zborov. Na taboru bo sodelovalo 24 pevskih zborov iz vse Slovenije in iz zamejstva. Prireditelji računajo, da bo v nedeljo 9. julija v Šentvidu pri Stični nastopilo okrog 1000 pevcev. Ob tej priliki bo spregovoril tudi tov. Leopold Kresc. Gorenjsko bosta zastopala ženski zbor z Jesenic in moški zbor Davorin Jenko iz Cerklj, ki jih vodi prof. Milko Skoberne.

Ženski zbor se na omejeno prireditev pripravlja že dalj časa. Poleg tega pevke pridno vadijo program za snemanje na RTV Ljubljana, ki organizira v jeseni tekmovalno radijskih pevskih zborov. Vzporedno pripravlja prof. Milko Skoberne zahteven program ženskega zbora tudi za republiško revijo pevskih zborov, ki bo v Mariboru. Tako je ženski zbor edini od treh zborov v pevskem zboru Jesenice, ki nadaljuje z delom in izpolnjuje program, ki je bil sprejet že na lanskem občnem zboru in obenem potrjuje, da je z vztrajnim delom kos še tako zahtevnim nalogam in programu.

**Dopisujte
v Železarja**

V DELAVSKEM DOMU DVE NOVI RAZSTAVI

S kratkim koncertom vokalnega okteta DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica-Breznica, ki ga vodi Marjan Jemec, so v soboto v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli razstavo likovnih del slikarja amaterja **MILOŠA VASTIČA**, člana likovne sekcije **RELIK** pri DPD Svoboda — center Trbovlje. Slikar se predstavlja s 25 slikami izdelanih v različnih tehnikah, pri čemer je značilno, da poleg klasičnih slikarskih materialov uporablja tudi različne slikarske dodatke (les, kovino, lignite), ki jih funkcionalno, estetsko in naravno vgrajuje v svoje slike. To je že 22. samostojna slikarska razstava Miloša Vastiča, ki sodi med najbolj ustvarjalne revirske likovnike (**RELIK**).

Obenem s slikarjem iz Trbovelj, pa se v čitalnici Delavskega doma predstavlja s svojimi risbami slikar naivac amater **ANTON REPNIK** z Mute. To sta že osma in deveta razstava letos, ki jih organizira likovna sekcija **DOLIK** pri DPD Svoboda Tone Čufar. Do konca leta imajo na programu še devet slikarskih in eno kiparsko razstavo, razen tega pa so doslej dolikovci dvakrat razstavljali izven Jesenic, do konca leta pa bodo še dvakrat. — Na sliko zgoraj: Ob otvoritvi razstave likovnih del slikarja Miloša Vastiča, predsednik PDP Svoboda Tone Čufar Joža Varl, ki je odprl razstavo, pozdravlja slikarja in vse navzoče. — Na sliki spodaj: vokalni oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica — Breznica.

Lovska družina Dovje bo v nedeljo razvila svoj prapor

V nedeljo 9. julija bodo sredi vasi Dovje člani lovske družine Dovje razvili svoj prapor. Letos namreč praznujejo 25-letnico ustanovitve društva. Doslej se je prijavilo že 70 darovalcev zlatih žebličkov in 20 spominskih trakov. Predsednik lovske družine je naš sodelavec, martinar Avgust Vister, tajnik pa prav tako železar Štefan Ščerbič. Ob tej priliki bodo pripravili poseben kulturni program, v katerem bo poleg domačih pevcev in recitatorjev sodelovala tudi godba na pihala s Hrušice. Predsednik in tajnik sta povedala, da bodo lovci na tej slovesnosti sprejeli obljubo, da bodo neprestano vzdrževali grobove oziroma spominska obeležja padlih partizanov na svojem lovskem območju. Ta družina šteje 29 članov.

Kaj bodo gledali v kinu

Kino RADIO

8. in 9. julija amer. barvni film PLAMEN NAD SMIRNO, v režiji Peter Collinson, gl. vlogi Tony Curtis, ob 19. uri.

10. in 11. julija ital. barvni film NEZGREŠLJIVI SHANGO, v režiji Edward G. Mül-ler, v gl. vlogi Antony Stefen, ob 19. uri.

12. julija amer. barvni film PLAMEN NAD SMIRNO, ob 9. uri.

13. in 14. julija jugl. barvni film ČRNO SEME, v režiji Irl Cenevski, v gl. vlogi Marko Demenski, ob 19. uri.

15. julija amer. barvni film ORFIJEVA VOJNA, v režiji Piter Yeits, v gl. vlogi Sian Filip, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

8. in 9. julija ital. barvni film NEZGREŠLJIVI SHANGO, ob 18. in 20. uri.

10. in 11. julija amer. barv. film PLAMEN NAD SMIRNO, ob 20. uri.

12. in 13. julija franc. barv. film OROŽNIK SE ZENI, ob 9. uri.

14. julija ital. barvni film NEZGREŠLJIVI SHANGO, ob 20. uri.

15. julija špan. ital. CS arvni film NOC NASILJA V HOMBOSONU, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

8. julija franc. ital. barvni film RDEČI KROG.

9. julija amer. barvni film LOBO.

15. julija ital. barvni film NEZGREŠLJIVI SHANGO.

Kino KRANJSKA GORA
8. julija amer. barvni film LOBO.
9. julija franc. barvni film ROŽNIK SE ZENI.

13. julija ital. barvni film NEZGREŠLJIVI SHANGO.
15. julija amer. barvni film PLAMEN NAD SMIRNO.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

8. julija ital. barvni film PUSTOLOVSCINE ALI BABE, ob 19. uri.

9. julija franc. ital. barvni film RDEČI KROG, ob 19. uri.

13. julija amer. barvni film PLAMEN NAD SMIRNO, ob 19. uri.

15. julija franc. barvni film OROŽNIK SE ZENI, ob 19. uri.

ZAHVALA

Kar smo ljubili, smo za vedno izgubili našega ata in starega ata

TOMAŽA OLIPIC

Zahvaljujemo se vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo inž. Kalanu za ganljive besede pri odprtem grobu kakor tudi sindikalnemu odboru martinarne za venec in zadnje spremstvo. Hvala vsem sosedom za venec in pevcem za žalostinke. Zahvaljujemo se vsem lastnikom osebnih avtomobilov za uslugo. Posebna zahvala prijateljici Anici in Heleni za pomoč.

Vsem prav lepa hvala za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Zalujoča hčerka Anica in sin Vili z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Takoj za možem, je nena- doma in nepričakovano, za- pustila svoje otroke, prijate- lje in znance

KRISTINA KRIVEC-MINKA

Z bolečino v srcih se za- hvaljujemo: sorodnikom, so- borem, prijateljem in znan- cem za zadnji pozdrav in po- slednje spremstvo k večnemu počitku; darovalcem vencev in cvetja, pevcem in godbi, govornikom in družbenopo- litičnim organizacijam terena Podmežaklja; sindikalni orga- nizaciji obrata Plavž, železar- ne Jesenice. Zdravnikom: dr. Andolšku, dr. Vidaliu in dr. Pogačniku, ki so pokazali, ko pokojnici niso več mogli po- magati, globoka človeška ču- stva nasproti svojcem in jih v teh težkih trenutkih bodri- li. Dr. Poldetu Hladniku, ki je nesebično v prvih minutah nesreče priskočil na pomoč in tešil presenečene svojce; Cirihu Triler-Cirotu, za vse priprave in organizacijo ža- lostnega slovesa od pokojni- ce. Najbližjim sosedom: Sodjevim, Pesjakovim, Haf- nerjevim in Ivanki Jensterlo- vi, ki so prevzeli skrb okoli postavljanja pokojnice na mrljiški oder in za pogreb. Vsem velika hvala za izraže- na sožalja, tolažilne besede in pomoč svojcem ob težkih trenutkih slovesa.

Krivčevi, Jernejčevi in družina Poterek

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame in stare mame

MARIJE ZAGAR

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka je- seniške bolnišnice za dolgo- letno zdravljenje in nego na- še mame.

Zahvaljujemo se vsem so- stanovalcem za vso pomoč in za poklonjeni venec. Še po- sebno tovarišici Federlovi, Novakovi in Štravsovi.

Na Blejski Dobravi se za- hvaljujemo tovarišu Krista- nu, Ferkovim, Beguševim in Zvanovi.

Vsem prav lepa hvala za poklonjeno cvetje in ZB NOV Blejska Dobrava za venec. Zahvaljujemo se javniške- mu pevskemu zboru za žalo- stinke in za dragoceno uslu- go. Vsem, ki ste nam izrekli sožalje in jo spremili na nje- ni zadnji poti prav iskrena hvala.

Zalujoči: hčerka Angela Selan in Lojze, vnuk La- do in Marjan, snaha Ana in vnuki Toni z ženo Na- tašo, Marjan z družino, vnuk Franci, Janez Anžič s sinom Janezom in Ani- co ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Za prejeto darilo ob moji upokojitvi se svojim sode- lavcem iz žerjavnega oddel- ka lepo zahvaljujem.

Pavel Zaletel

OBVESTILO ČLANOM KOLEKTIVA

Prometno hotelsko in turistično podjetje VIATOR — poslovna enota Jesenice

obvešča vse člane kolektiva železarne Jesenice, ki so se odločili za letovanje v Biogradu in so zainteresirani za avionski prevoz na relaciji Brniki—Zadar, da pravo- časno rezervirajo in vplačajo vozovnice v turistični agenciji Viator Jesenice, Titova 69, ker je število mest v letalu omejeno.

Turistična agencija bo potrjevala le tiste prijave, ki bodo dospele najkasneje 10 dni pred nastopom izmene letovanja.

Prepustite organizacijo prevoza nam in odločite se za ugodno in hitro potovanje z letalom DC-9, kombinirano z avtobusnim prevozom do letališča in nazaj.

VISJA SOLA ZA ORGANIZACIJO DELA KRANJ

RAZPISUJE

VPIS V STUDIJSKO LETO 1972/73

Kandidati se lahko vpišejo v:

1. ORGANIZACIJSKO SMER

z organizacijsko-proizvodno usmeritvijo in z organizacijsko-poslovno usmeritvijo

2. RAČUNALNIŠKO SMER

V šolo se lahko vpišejo:

1. brez preizkusnega izpita kandidati, ki so končali štiriletno srednjo šolo,

2. s preizkusnim izpitom:

a) kandidati, ki so uspešno končali triletno srednjo šolo industrijskega ali drugega gospodarskega značaja oziroma upravno administrativnega značaja in ki imajo najmanj 3 leta prakse na delovnih mestih, ki so pove- zana z organizacijo dela, se lahko vpišejo na šolo, če opravijo preizkusni izpit iz matematike, iz nacionalne- ga jezika in iz družbene ureditve SFRJ;

b) kandidati, ki niso končali šol pod 1. in 2.a, se lahko vpišejo, če so najmanj 8 let opravljali delo, ki je povezano z organizacijo dela, in opravijo preizkusni izpit iz matematike, nacionalnega jezika, družbene ure- ditve SFRJ, fizike, kemije in zgodovine.

Predavanja za redne študente bodo v Kranju, za izred- ne študente pa bo šola predvidoma organizirala preda- vanja v Kranju, Ljubljani, Celju, Mariboru, Velenju, Sevnici, Novi Gorici in Kopru.

Podrobnejše informacije dobijo zainteresenti v tajništvu šole, Prešernova c. 11/II, telefon 22-834 in 22-846.

Svet osnovne šole Tone Čufar Jesenice razpisuje prosto delovno mesto

POMOČNIKA RAVNATELJA

Razpisni pogoji: 5 let pedagoške prakse z opravljenim strokovnim izpitom — srednja, višja ali visoka stro- kovna izobrazba.

Interesenti vložijo prošnje pri svetu šole 15 dni po objavi razpisa.

Komisija za razpis pri svetu delovne skupnosti uprave skupščine občine Jesenice

razpisuje

v upravi SOB Jesenice prosti delovni mesti:

1. GEOMETRA

— srednja strokovna izobrazba in 2 leti delov- nih izkušenj,

2. ADMINISTRATORJA V TAJNIŠTVU

— srednja strokovna izobrazba in 2 leti delov- nih izkušenj

ter objavlja prosti delovni mesti:

1. STROJEPIŠKE V ODDELKU ZA NARODNO OBRAMBO

— dvoletna administrativna šola in 1 leto de- lovni izkušenj,

2. SNAŽILKE (s 4-urnim delovnim časom)

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati tudi splošne pogoje za sprejem na delo.

Ponudbe kolkovane z 2 din upravne takse, z dokazili o strokovni izobrazbi in dosedanjih zaposlitvah spreje- ma komisija za razpis pri svetu delovne skupnosti uprave SOB Jesenice v 15 dneh od objave razpisa.

NEZGREŠLJIVI SHANGO je italijanski film iz obdobja neonistične vojne v južnih državah Amerike, ko je bil revolver sodnik in rabsodnik

Dobimo se na Stolu

Krajevni odbor ZB NOV Javornik, Planinsko dru- šтво in DPD Svoboda Javornik organizirajo v soboto, 22. julija, ob 10.30 pri spominski plošči padlega prvo- borca Jožeta Kodra spominsko proslavo.

Vabljeni

Nedeljski izletniki, člani Planinskega društva Jesenice

Izlet Planinskega društva Jesenice

Koraki planincev so tiho odmevali v jutranji tišini, saj je kazalec na uri kazal šele številko štiri, ko so hoteli na avtobusno postajo.

Megleno jutro nam ni obetalo ne vem kako lepega vremena, pa smo kljub temu upali ter se odpravili na pot. Do meje v Ratečah smo se še nekajkrat ustavili, da so vstopili tudi tisti, ki ne stanujejo na Jesenicah. V Ratečah smo vzeli medse tudi Butinarjevo družinico, Markov sin Tomaž je bil najmlajši udeleženec izleta. Z njim sva se kar kmalu spoprijateljila.

Čeprav so meglenave zaves zastirale pogled v višine, nam jih je tembolj živo opisoval Jaka Čop. Tovariš Dakskofler

je igral na svojo kitaro in pel tako, da je bilo v avtobusu res prijetno. Nihče ni mislil na to, da bi se sicer v postelji še najmanj dvakrat obrnil.

Prvi postanek smo naredili v Rablju. Ogledali smo si spomenik, kjer se je 1910 pogreznila bolnica skupaj z bolniki v globine rudnika. Pri jezeru so posebno ženske segale po kavi, za moške in nas, mladoletnike, pa je predsednik društva Janez Košnik odprl »biffe«, ki smo ga imeli v bunkerju avtobusa. V njem je bilo dovolj pijače za vse udeležence. Kratek postanek smo imeli tudi na Nevejskem sedlu. Če bi bilo vreme lepše, bi se peljali

s krnsko žičnico. Tako se nam ni izplačalo.

Odpravili smo se naprej po dolini Reklanice do Pontebbe in si ogledali mesto. Pot smo nadaljevali proti prelazu Mokrinje. Od tu naprej je bil za vse izletnike neznani svet. Le Jakec je že »lazel« tod. Radovedne oči so opazovale pokrajino, ki se nam je odkrivala med vožnjo. Mnogo lepši pogled pa bi imeli na vrhove, če bi se ti prikazali iz megle. Po dokaj ozki cesti, polni serpentini, smo se pripeljali na Mokrinje. Ta preval je podoben našemu Vršču, le nekoliko večji je. Nismo se mogli odločiti, ali gremo na sedežnico, potem pa na vrh. Počakali smo do trinajste ure. Če bi se megle dvignile, bi še šli na vrh, drugače pa se odpeljemo v dolino. Porazgubili smo se po obsežnih pobočjih pokritih s slečem. Tu in tam si je kdo odtrgal vejico te živordeče planinske cvetlice. Nekateri so se vsedli v koč. Tako so kar tam počakali domeničen čas. Vreme nam ni bilo naklonjeno, zato smo se po avstrijski strani odpeljali v dolino.

Ko smo se vozili po Ziljski dolini, so iz megle pokukali vrhovi. Pomežiknili so nam, ko bi hoteli reči:

»No, pa smo vas. Sedaj nas pogledajte, iz doline.«

Ustavili smo se v Hermagoru. To je res prijetno mesto. Porazgubili smo se ter si ogledovali, kar nas je zanimalo. Kmalu smo bili spet na vožnji.

Skozi Vrata smo zapustili Koroško. Domov smo se vrnili prek Trbiža.

Čeprav vreme ni bilo najlepše, je bilo vseeno lepo. Prisrčnost udeležencev je napravila izlet lep in prijeten.

Bogdan Bricelj

BALINANJE

Zanimiv klubski turnir

V nedeljo, 18. junija, je bil v Bazi klubski turnir v četvorkah, katere so se izbrale same pod pogojem, da so vsi člani BK Jesenice. Nastopilo je osem ekip z različnimi imeni kot na primer: člani društva gobarjev, prijatelji Hajduka, ekipa upokojencev, že stara ekipa Gradisa, katera dostojno zastopa to podjetje na vseh gradbenih igrah Slovenije, mladinska ekipa BK. Naslednje tri ekipe pa so si imena povzele kar po igrah s kartami, katere igrajo v zimskem času in v deževnih dneh. To so bile ekipe: »briškule«, »taroka« in »šnopsa«.

Zmagala je ekipa »briškule«, za katero so igrali: Elaršič, Vudrič, Bazo in Smodiš, pred »šnopsem«, prijatelji Hajduka, gobarji, mladinci, Gradisom, »tarokom« in na

zadnje mesto se je uvrstila ekipa upokojencev.

Prve štiri ekipe so bile nagrajene in to prva s salamo, druga s hlebcom sira, tretja s steklenico vina, četrta pa s kozarcem vložnih gob.

Po končanem tekmovanju, ki je trajalo celih devet ur, so vsi igralci ob dobri malici izrazili željo, da bi takšna tekmovanja morala biti bolj pogosta.

Turnir ob prazniku Dneva borca

Kot vsako leto so tudi letos člani Zveze borcev NOV Plavž organizirali balinarski turnir v počastitev dneva borca — 4. julija. Na turnirju je sodelovalo osem ekip. Večinoma so bile ekipe izbrane iz terena Plavž in to dve ekipi ZB NOV, tri ekipe SZDL, mladinska BK ekipa Jesenice, prijatelji Hajduka in teren Sava. V zanimivih in borbenih igrah je zmagala ekipa ZB Plavž v postavi: Pavlič, Dornik, Vrhunc in Bazo, pred mladinci in drugo ekipo ZB Plavž.

NOGOMET

Jesenice-veterani : reprezentanci novinarjev Slovenije 2:1

V počastitev 60-letnice nogometa na Jesenicah, sta se v minul tork 26. 7. pomerili ekipi veteranov NK Jesenic in novinarska reprezentanca Slovenije. Zanimanje za to srečanje je bilo veliko kar priča veliko število gledalcev, kakih 500, ki so z navdušenjem gledali to zanimivo tekmo in verjetno jim ni bilo žal izgubljenega časa. Največ zato ker sta obe moštvi prikazali dopadljiv nogomet, posebno pa izkušeni veterani, ki so se odlikovali z lepimi podajami in solo akcijami. Videlo se je, da stari nogometaši Jesenic še zelo dobro obvladajo nogometne veščine.

Posebna draž te tekme je bila v nastopu nekaterih predstavnikov povojnega nogometa na Jesenicah. Fizično in tehnično bolj pripravljeno moštvo veteranov je imelo igro v svojih rokah in škoda da rezultat ni večji.

Jeseničani so povedli že v 5. minuti igre, ko je Samar iz prostega strela dosegel gol. Novinarji so se izkazali v 15. minuti z zelo lepim golom Škodlarja. Pravici je zadoščeno v 30 minuti igre, ko je Hribar z glavo streljal v gol mimo nesigurnega »komičnega« golmana Fornezzija. To

je bil tudi končni rezultat prvega polčasa in samega srečanja. V drugem polčasu so veterani imeli več priložnosti katere pa niso izkoristili zaradi neresne igre in poigravanja pred golom novinarjev, ter dobre igre obrambnih vrst gostov posebno pa Katnika in Fugina.

Sodnik tekme je bil tudi veteran Rajko Čeh in je svoje delo zelo dobro opravil.

Veterani so igrali v naslednji postavi: Korantar, Vrečko, Pestotnik, Rekar, Jan I., Mulej, Brajc, Luznar, Koblar, Samar, Klinar, Lavtižar, Hribar, Brun, Radovič, Volarič, Novinarji: Fornezzi, Fugina, Vujina, Pogačnik J., Pogačnik P., Katnik, Kavčič, Škodlar, Klasinc, Kancler, Horvat, Bohinc, Lipicer, Fragojevič, Protič, Geržina.

Pred srečanjem se je predsednik nogometnega kluba Milan Budja igralcem in udeležencem tega srečanja zahvalil za prisotnost in jim podaril jubilejne značke za šestdesetletnico.

Po končani tekmi je vodstvo kluba priredilo majhno zakusko, ki so jo novinarji izkoristili za razgovor o preteklosti in samem začetku nogometa na Jesenicah.

KOŠARKA

Ježica : Jesenice (ženske) 80:35

Ženska ekipa Jesenic je že tretjič zapored gostovala. Tokrat pa so doživele precej težak poraz. Vsekakor ni nihče računal na uspeh, vendar pa bi bil poraz lahko precej nižji ob primerni borbenosti celotne ekipe.

Že sam pričetek srečanja ni obetal nič dobrega. Naša dekleta so takoj zaostala za deset točk, ob odmoru pa je ta razlika znašala že 22 točk. V nadaljevanju pa je zaradi pe-

tih osebnih napak zapustila igro še Mira Vudrič in katastrofa je bila neizogibna.

Ob koncu še sledeče: Res je, da je ekipa še premlada in premalo izkušena za uspeh, proti tako močnemu nasprotniku, zamerimo pa lahko našim dekletom za neborbenost, ki so jo pokazale.

Koše so dosegle: M. Vudrič 16, Volarič 8, Purger 8, Papler 2, Bregar 1.

bef

Prepričljiva zmaga

V soboto so zaključili s spomladanskim delom tekmovanja košarkarji v 1A slovenski košarkarski ligi. Na Jesenicah je pred okrog 70 gledalci gostovala ekipa Novoteksa iz Novega mesta.

Domači košarkarji so tokrat zmagali brez večjega napora z rezultatom 79:58 (58:41).

Koše za Jesenice so dosegli: Šunderla 22, Muharemovič 8, Lozar 8, Pirih 15, Vauhnik 21, Vujačić 5.

Naši so zamudili izredno priložnost, da bi zmagali še z večjo razliko, saj so na čase zaigrali izredno medlo.

Po tej tekmi so odšli fantje na dopuste, toda le do 17. julija, ko se bodo zopet zbrali na igrišču Podmežakljo na pripravah. Po sobotni tekmi so se košarkarji dogovorili, da bodo v jesenskem delu bolj disciplinirano izpolnjevali navodila trenerja Benedičiča, kajti za obstanek v ligi se bodo morali pošteno potruditi. Po realnih računih, bi v jesenskem delu morali osvojiti najmanj 10 točk, kar pa ne bo tako lahka naloga. Z večjo zavzetostjo in ob večji pomoči gledalcev, bodo to lahko uresničili.

B. r.